

Rapport-1-2025-Regeringsuppdrag om den reviderade CLP- förfordningen

Analys och förslag till nationella författningsändringar

Kemikalieinspektionen arbetar med att minska risken för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en statlig myndighet som kontrollerar att företag följer reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor. Vi prövar ansökningar om tillstånd för att sälja och använda bekämpningsmedel. För att främja god hälsa och bättre miljö utvecklar vi lagstiftning och andra styrmedel i Sverige, inom EU och internationellt.

Kemikalieinspektionen.

Artikelnummer: 361 505

Förord

Denna rapport syftar till att ge regeringen ett underlag om behovet av nationella författningsändringar till följd revideringen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar¹ (CLP-förordningen). Rapporten innehåller författningsförslag som Kemikalieinspektionen bedömer nödvändiga för att uppfylla Sveriges skyldigheter enligt förordningen.

Rapporten är en redovisning av ett regeringsuppdrag. Uppdraget redovisades till regeringen den 16 april 2025.

Projektledare i uppdraget var juristerna Elsa Rosén och Louise Modin. Övriga medlemmar i arbetsgruppen har varit utredarna Kerem Yazar och Erika Witasp Henriksson, inspektörerna Jörgen Rosberg och Linnea Kanning samt rådgivaren Ingrid Wirén från Kemikalieinspektionen. Ansvarig för uppdraget var chefsjuristen Gerda Lind.

April 2025, Sundbyberg

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006.

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	6
1. Inledning	7
2. Metod	7
2.1 Avgränsning	8
3. Bakgrund	8
3.1 Nationell reglering	9
4. Ändringar i CLP-förordningen	13
4.1 Bestämmelser som inte bedöms ha någon påverkan på nationell författning 13	
4.2 Bestämmelser som bedöms ha påverkan på nationell författning men som inte föranleder behov av författningsändring	16
4.3 Bestämmelser som kräver nationell anpassning	27
5. Slutsatser	42
6. Bilaga 1 – Författningsförslag	43
7. Bilaga 2 – Konsekvensanalys	49
7.1 Problemet och vilken förändring som eftersträvas	49
7.2 Konsekvenser om inga ytterligare åtgärder vidtas	50
7.3 Förslagen och alternativa lösningar	50
7.4 Samråd	54
7.5 Berörda aktörer	54
7.6 Konsekvenser av förslagen	55
7.7 Tidpunkt för ikraftträdande	62
7.8 Behov av informationsinsatser	62
7.9 Förslagets förenlighet med EU-rätten	62
7.10 Utvärdering av förslagen	62
8. Bilaga 3 – Tabell över myndighetsföreskrifter som hänvisar till CLP-förordningen	63
8.1 Arbetsmiljöverket	63
8.2 Boverket	64
8.3 Folkhälsomyndigheten	64
8.4 Kemikalieinspektionen	65
8.5 Läkemedelsverket	65
8.6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	65

8.7	Naturvårdsverket	66
8.8	Transportstyrelsen	66

Sammanfattning

Under 2024 antogs en revidering av CLP-förordningen. I och med revideringen införs nya bestämmelser om utsläppande på marknaden av ämnen och blandningar. Det införs bland annat nya krav på klassificering och märkning av ämnen och blandningar och en möjlighet att tillhandahålla ämnen och blandningar via påfyllningsstationer. Ett annat exempel är att det görs ändringar om reklam och distansförsäljning. Den reviderade förordningen trädde i kraft den 10 december 2024.

Regeringen har gett Kemikalieinspektionen i uppdrag att analysera och föreslå nödvändiga författningsändringar till följd av att CLP-förordningen har reviderats. I uppdraget har ingått att göra en konsekvensutredning av de förslag som lämnas, samt samråda med berörda aktörer. Inom ramen för uppdraget har Kemikalieinspektionen samrått med Arbetsmiljöverket, Boverket, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Transportstyrelsen samt Åklagarmyndigheten.

Vår analys visar att flera av de nya bestämmelserna i förordningen inte föranleder några författningsändringar eftersom de inte bedöms ha någon nationell påverkan, exempelvis bestämmelser som reglerar processer på EU-nivå eller reglerar utformning av märkningen. En del bestämmelser bedöms föranleda behov av författningsändringar i form av att sanktioner införs, eftersom de medför skyldigheter för ansvariga aktörer. Vissa av dessa bestämmelser bedömer vi täcks av befintliga sanktioner och i vissa fall behöver nya sanktionsbestämmelser införas. Kemikalieinspektionen föreslår att nya sanktioner införs för de skyldigheter som inte redan omfattas av befintliga sanktioner. Detta rör överträdelse av krav om märkning, påfyllningsstationer, distansförsäljning samt reklam.

Summary

A revision of the CLP Regulation was adopted in 2024. The revision introduces new provisions regarding the placing on the market of substances and mixtures. New requirements are introduced regarding the classification and labelling of substances and mixtures, as well as the possibility of providing substances and mixtures via filling stations. Another example is that amendments are made regarding advertising and distance selling. The revised regulation entered into force on 10 December 2024.

The Government has commissioned the Swedish Chemicals Agency to analyze and propose necessary legislative amendments because of the revision of the CLP Regulation. The assignment included conducting an impact assessment of the proposals submitted, and consulting with relevant stakeholders. Within the framework of the assignment, the Swedish Chemicals Agency has consulted with the Swedish Work Environment Authority, the National Board of Housing, Building and Planning, the Public Health Agency of Sweden, the Swedish Board of Agriculture, the Swedish Food Agency, the Swedish Medical Products Agency, the Swedish Civil Contingencies Agency, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Transport Agency and the Swedish Prosecution Authority.

Our analysis shows that several of the new provisions in the CLP Regulation do not require any legislative amendments since they are not considered to have any national impact, for example provisions which regulate processes at EU level or labelling formats. Some provisions are considered to require legislative amendments in the form of introducing sanctions, because the provisions entail obligations for responsible actors. We consider that some of these provisions are covered by existing sanctions and in some cases new sanctions are required. The Swedish Chemicals Agency propose that new sanctions are introduced for obligations that are not already covered by existing sanctions. This concerns violations of requirements relating to labelling, filling stations, distance selling and advertising.

1 Inledning

Kemikalieinspektionen har i regleringsbrevet för 2024 fått i uppdrag av regeringen att analysera och föreslå nödvändiga författningsändringar till följd av revideringen av CLP-förordningen. I uppdraget ingår att utföra en konsekvensutredning av de förslag som lämnas i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredning. Kemikalieinspektionen ska vid behov inhämta synpunkter på förslag till författningsändringar från berörda myndigheter och andra aktörer. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 16 april 2025.

I oktober 2024 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2865 av den 23 oktober 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (ändringsförordningen). Ändringsförordningen innebär att 33 artiklar i CLP-förordningen antingen införs eller ändras. Därutöver ändras fyra bilagor till CLP-förordningen.

Ändringsförordningen trädde i kraft den 10 december 2024. Vissa av de nya bestämmelserna ska tillämpas från det datumet, andra ska tillämpas från den 1 juli 2026 respektive 1 januari 2027 med vissa övergångsbestämmelser. Det är möjligt att frivilligt tillämpa vissa bestämmelser i ändringsförordningen innan dess.

2 Metod

Arbetet inleddes med att analysera samtliga bestämmelser i ändringsförordningen för att bedöma vilka bestämmelser som skulle kunna innebära ett behov av nationella författningsändringar. Parallellt med detta arbete gjordes en kartläggning av andra myndigheters föreskrifter för att ta reda på om och hur föreskrifterna berördes av CLP-förordningen. Vi valde ut myndigheter med ansvar för frågor som berörs av regler för ämnen och blandningar. Kemikalieinspektionen har tagit fram författningsförslag för de bestämmelser som vi slutligt bedömer föranleder behov av författningsändring.

I samband med genomgång av andra myndigheters föreskrifter har synpunkter inhämtats från Arbetsmiljöverket, Boverket, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen.

Kemikalieinspektionen har samrått med Läkemedelsverket om hur en bestämmelse i ändringsförordningen påverkar verkets föreskrifter. Vi har även samrått med Åklagarmyndigheten om vissa författningsförslag.

2.1 Avgränsning

Regeringsuppdraget är begränsat till att analysera och föreslå nödvändiga författningsändringar som krävs med anledning av ändringsförordningen. Kemikalieinspektionen har därför inte gjort någon bedömning av behovet av författningsändringar utöver detta. Uppdraget har avgränsats till nationella författningsändringar eftersom ändringsförordningens överensstämmelse med övrig EU-rätt får antas ha beaktats när den antogs.

I samband med översynen av CLP-förordningen antog EU-kommissionen även kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/707 av den 19 december 2022 om ändring av förordning (EG) nr 1272/2008 vad gäller faroklasser och kriterier för klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (förordningen om nya faroklasser). Den innebär att CLP-förordningen kompletteras med fyra nya faroklasser samt kriterier för att klassificera ämnen och blandningar i dessa faroklasser. Kemikalieinspektionen har inom detta regeringsuppdrag inte analyserat behovet av anpassning av nationell författning med anledning av de nya faroklasserna i CLP-förordningen.

3 Bakgrund

CLP-förordningen är en harmoniserad EU-förordning. Det innebär att den är direkt tillämplig i Sverige och behöver därför inte genomföras i svensk rätt. Däremot behövs vissa kompletterande nationella bestämmelser till förordningen, bland annat om utseende av behöriga myndigheter, straffbestämmelser vid överträdelse av skyldigheter i förordningen och vissa kompletterande föreskrifter.

Förordningen innehåller regler för att klassificera, märka och förpacka farliga ämnen och blandningar. Det är företagen som är ansvariga för att klassificera, märka och förpacka ämnen och blandningar enligt förordningen innan de släpps ut på marknaden.

Klassificering av ett ämne eller en blandning innebär att ämnets eller blandningens farliga egenskaper identifieras med avseende på fysikaliska faror, hälsofaror och miljöfaror. Detta görs med utgångspunkt i vetenskapliga kriterier som utgår från standardiserade testmetoder. För vissa farliga egenskaper, till exempel cancerogenitet och reproduktionstoxicitet, kan beslut om klassificering och märkning fattas på EU-nivå. Besluten blir bindande för alla aktörer inom EU. Detta förfarande kallas för harmoniserad klassificering och märkning, och regleras i CLP-förordningen.

Ämnen och blandningar som är farliga ska vara märkta enligt CLP-förordningen innan de släpps ut på marknaden. Märkningen ska bland annat innehålla

information om ämnet eller blandningens farliga egenskaper, hur de kan användas på ett säkert sätt och piktogram som illustrerar typen av fara. Förordningen innehåller särskilda märkningskrav för vissa blandningar som inte klassificeras som farliga men som innehåller ämnen som har klassificerats som farliga.

Tillverkare och importörer ska anmäla klassificering och märkning av ämnen till den Europeiska kemikaliemyndighetens (Echa) klassificerings- och märkningsregister. Importörer och nedströmsanvändare är skyldiga att lämna uppgifter om farliga blandningar till Giftinformationscentralen, som används för medicinsk rådgivning vid olyckor.

3.1 Nationell reglering

Nationella bestämmelser om CLP-förordningen finns i förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Begreppet kemisk produkt definieras som ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara enligt 14 kap. 2 § miljöbalken (1998:808). Ämnen och blandningar ingår alltså i begreppet kemisk produkt.

Det framgår av 15 § i förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer att bestämmelser som innebär att märkning ska vara på svenska finns i artikel 17.2 i CLP-förordningen. Kemikalieinspektionen har möjlighet att föreskriva om undantag eller ge dispens från kravet om att märkning ska vara på svenska enligt 16 §. Vidare har Försvarsinspektören för hälsa och miljö möjlighet att i det enskilda fallet ge dispens från krav i CLP-förordningen enligt 24 §. Utöver detta framgår att Kemikalieinspektionen är behörig myndighet för CLP-förordningen enligt 32 § 5 p.

Vidare finns nationella bestämmelser avseende CLP-förordningen i förordningen (2020:57) med instruktion för Läkemedelsverket. Enligt förordningen är Giftinformationscentralen det utsedda organet i Sverige som ska lämna giftinformation och behandlingsråd till hälso- och sjukvården och allmänheten avseende akuta förgiftningar med läkemedel, kemikalier och andra produkter samt biologiska toxiner. Det framgår av 20 § 4 p.

3.1.1 Tillsyn och kontroll

Tillsyn och marknadskontroll av kraven i CLP-förordningen regleras i 26 kap. miljöbalken och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter² (EU:s

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

marknadskontrollförordning). Fördelningen av ansvar för tillsyn och marknadskontroll av förordningen finns i 2 kap. miljötillsynsförordningen (2011:13).

EU:s marknadskontrollförordning innehåller harmoniserade bestämmelser om marknadskontroll. Marknadskontrollen ska se till att säkra produkter tillhandahålls och att ekonomiska aktörer kan verka på lika villkor på den inre marknaden. Förordningen gäller för kontroll av krav enligt CLP-förordningen.

3.1.2 Sanktioner

Enligt CLP-förordningen är medlemsstaterna skyldiga att införa bestämmelser om sanktioner vid överträdelser av förordningens bestämmelser. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Det framgår av artikel 47. För överträdelse av krav i CLP-förordningen finns idag straffbestämmelser i 29 kap. miljöbalken.

Det är förenat med straff i form av böter eller fängelse att med uppsåt eller av oaktsamhet släppa ut en kemisk produkt eller ett explosivt föremål på marknaden utan att följa en skyldighet i artikel 35.1 eller 35.2 första stycket i CLP-förordningen. Detsamma gäller att med uppsåt eller av oaktsamhet, i egenskap av att vara tillverkare, nedströmsanvändare eller någon som för in en kemisk produkt eller ett explosivt föremål till Sverige, släppa ut produkten eller föremålet på marknaden utan att följa en skyldighet i artikel 35.2 andra stycket i CLP-förordningen. Det följer av 29 kap. 3 § andra stycket 10 och 11 miljöbalken. Om en gärning som avses i någon av dessa bestämmelser är att anse som ringa döms det inte till ansvar. Det framgår av 29 kap. 11 § miljöbalken.

Det är förenat med straff i form av böter eller fängelse att med uppsåt eller av oaktsamhet i fråga om ämnen, blandningar och explosiva föremål att felaktigt klassificera eller inte klassificera ett ämne, en blandning eller ett explosivt föremål enligt vad som krävs i artiklarna 4.1, 4.2, 4.3 eller 4.8, eller felaktigt märka eller inte märka ett ämne, en blandning eller ett explosivt föremål enligt vad som krävs i artiklarna 4.4, 4.7 eller 4.8 i CLP-förordningen. Det framgår av 29 kap. 6 § första stycket 6 miljöbalken. Enligt andra stycket ska ansvar inte dömas ut om underlåtenheten eller den oriktiga eller bristfälliga informationen varit sådan att den inte kunnat försvåra bedömningen av risken för skada på människors hälsa eller i miljön.

Utöver straffsanktion finns bestämmelser om miljöstraffsavgift för överträdelse av CLP-förordningen i förordningen (2012:259) om miljöstraffsavgifter. En miljöstraffsavgift är en avgift med ett förbestämt belopp mellan 5 000 och

20 000 kr, som en myndighet kan besluta om vid överträdelse av särskilt utpekade bestämmelser.

Miljösanktionsavgift ska påföras en återförsäljare som i yrkesmässig verksamhet, utan att samtidigt vara en tillverkare eller nedströmsanvändare eller någon som för in kemiska produkter till Sverige, erbjuder eller säljer farliga kemiska produkter i förpackningar där faro- och skyddsangivelser finns på främmande språk men inte på svenska i strid med artikel 17.2 i CLP-förordningen. Det framgår av 7 kap. 2 § förordningen om miljösanktionsavgifter. Beloppet är 5 000 kronor.

En miljösanktionsavgift ska påföras vid en överträdelse av artikel 35.2 andra stycket i CLP-förordningen genom att i yrkesmässig verksamhet som återförsäljare, utan att samtidigt vara en tillverkare eller nedströmsanvändare eller någon som för in kemiska produkter till Sverige, tillhandahålla en förpackning som inte är försedd med föreskriven barnskyddande förslutning. Det framgår av 7 kap. 3 § förordningen om miljösanktionsavgifter. Beloppet är 10 000 kronor.

Miljösanktionsavgift ska även påföras en återförsäljare, tillverkare eller nedströmsanvändare, eller någon annan som för in kemiska produkter till Sverige, om en förpackning tillhandhålls utan att vara försedd med föreskriven taktill varningsmärkning i strid med artikel 35.2 tredje stycket i CLP-förordningen. Det framgår av 7 kap. 4 § förordningen om miljösanktionsavgifter. Beloppet är 5 000 kronor, om den som är skyldig att betala avgiften är en återförsäljare som inte samtidigt är en tillverkare eller nedströmsanvändare eller någon som för in kemiska produkter till Sverige, och 20 000 kronor i andra fall.

Det är vidare sanktionerat med miljösanktionsavgift att inte anmäla uppgift om ett ämnes identitet, klassificering eller märkning till klassificerings- och märkningsregistret enligt artikel 40 i CLP-förordningen. Det framgår av 7 kap. 5 § förordningen om miljösanktionsavgifter. Beloppet är 5 000 kronor.

3.1.3 Myndighetsföreskrifter

Det finns bestämmelser som kompletterar CLP-förordningen i myndighetsföreskrifter.

I Arbetsmiljöverkets föreskrifter finns det hänvisningar till klassificering, märkning, definitioner och specifika artiklar i CLP-förordningen.³

³ Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:2) om planering och organisering av arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar; Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2023:5) om produkter – tryckbärande anordningar; Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön; Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning –

I Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd finns det hänvisning till att regler för ämnen och blandningar finns i CLP-förordningen.

I Folkhälsomyndighetens föreskrifter (HSLF-FS 2016:45) om rapportering av ingredienser i tobaksvaror, årlig rapportering om marknadsundersökningar m.m. och utökad rapporteringsskyldighet samt anmälan och rapportering av nya tobaksvaror finns det hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.

I Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer finns bestämmelser avseende information till Giftinformationscentralen.

I Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2022:16) om tatueringsfärger finns det krav på att ange vissa kontaktuppgifter om det inte redan följer av CLP-förordningen. Vidare finns hänvisning till märkningskrav enligt CLP-förordningen.

I Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter finns det hänvisning till klassificering och märkning enligt CLP-förordningen.⁴

I Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2018:11) om yrkesmässig lagring och behandling av elavfall som omfattas av producentansvar finns det hänvisning till beskrivning av eldfasta keramiska fibrer enligt CLP-förordningen.

I Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2011:91) om arbetsmiljö på örlogsfartyg finns det hänvisning till faroangivelser i CLP-förordningen samt till Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer avseende faroklasser.

säker användning; Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:15) om medicinska kontroller i arbetslivet.

⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2022:4) om transport av farligt gods på järnväg (RID-S 2023); Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2022:3) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S 2023); Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:1) om aerosolbehållare; Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:13) om hantering av ammoniumnitratemulsioner, -suspensioner och -geler (ANE); Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2020:1) om hantering av brandfarlig gas och brandfarliga aerosoler; Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2013:3) om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor; Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd (MSBFS 2019:1) om hantering av explosiva varor; Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2023:2) om hantering av brandfarliga vätskor; Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2010:4) om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor.

4 Ändringar i CLP-förordningen

Nedan görs en genomgång av vad ändringarna i CLP-förordningen innebär samt vilket behov av nationell anpassning som vi bedömt att ändringarna föranleder.

Ändringsförordningen medför inte att titlar eller nummer i den ursprungliga CLP-förordningen ändras. Det innebär att hänvisningar till förordningen i nationell rätt inte påverkas av ändringsförordningen.

4.1 Bestämmelser som inte bedöms ha någon påverkan på nationell författning

Genom ändringsförordningen införs flera ändringar som inte bedöms ha någon påverkan på nationella bestämmelser. De medför därmed inte något behov av författningsändringar. Nedan listas de ändringar som Kemikalieinspektionen bedömer utgör sådana ändringar.

En generell utgångspunkt är att ändringarna är direkt tillämpliga i Sverige och att de inte behöver genomföras i nationell rätt.

4.1.1 Inledande bestämmelser (artikel 1 och 2)

Ändringen innebär att det införs en ny punkt f) i artikel 1.1 i CLP-förordningen som beskriver syftet med förordningen. Punkten informerar om att det i CLP-förordningen finns en skyldighet för de nedströmsanvändare, importörer och distributörer som avses i artikel 45.1b och 45.1c att till utsedda organ lämna in uppgifter som är relevanta för lämpliga insatser i nödsituationer där människors hälsa hotas i enlighet med bilaga VIII till CLP-förordningen. Eftersom bestämmelsen endast utgör information bedömer Kemikalieinspektionen att den inte har någon påverkan på nationell författning.

Vidare införs fyra nya definitioner för begreppen ”*värden för uppskattad akut toxicitet*”, ”*databärare*”, ”*påfyllning*” och ”*påfyllningsstation*” i artikel 2. Kemikalieinspektionen gör bedömningen att det saknas nationell författning som påverkas av att dessa definitioner införs.

4.1.2 Bestämmelser avseende Echa:s uppgifter (artikel 24, 42 och 50)

I artikel 24 förtydligas att avgiftsnivån för begäran om att få använda ett alternativt kemiskt namn, som görs hos Echa, ska fastställas av EU-kommissionen genom genomförandeakter. Bestämmelsen rör reglering av avgifter hos Echa och bedöms därför inte ha någon nationell påverkan.

Artikel 42 ändras vad gäller vilken information från klassificerings- och märkningsregistret som Echa ska tillhandahålla allmänheten gratis online. Echa får enligt artikeln även möjlighet att begära att en ofullständig post i registret ska rättas. I artikel 50 förtydligas Echas arbetsuppgifter och ändras på sådant sätt att uppgifterna förtydligas. Eftersom artiklarna reglerar uppgifter för Echa bedöms de inte påverka nationell författning.

4.1.3 Förfarande för harmoniserad klassificering och märkning (artikel 36, 37 och 38 samt bilaga VI)

Genom revideringen av CLP-förordningen ändras artikel 36 på så sätt att listan över vilka faroklasser som normalt ska omfattas av en harmoniserad klassificering för ett ämne utökas. Vidare förtydligas den existerande faroklassen Luftvägssensibilisering vad gäller vilka farokategorier som normalt ska omfattas av en harmoniserad klassificering.

Artikel 37 ändras för att möjliggöra samt prioritera harmoniserad klassificering och märkning av grupper av ämnen. Det införs även krav på att informera Echa om planer att ta fram förslag till harmoniserad klassificering och märkning, samt en skyldighet för Echa att publicera denna information. Vidare möjliggörs för EU-kommissionen att initiera förslag på harmoniserad klassificering och märkning av ämnen samt begära att Echa eller Europiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) ska ta fram sådana förslag. I artikeln införs tidsfrister för EU-kommissionen att besluta om harmoniserad klassificering och märkning. Därutöver införs begreppet ”värden för uppskattad akut toxicitet”. I artikel 37 införs också bestämmelser som innebär att ämnen, som redan har utvärderats för vissa farliga egenskaper under annan lagstiftning, ska föras över till bilaga VI till CLP-förordningen genom delegerade akter. På så sätt får ämnena en harmoniserad klassificering och märkning utan att de behöver omvärderas enligt CLP-förordningen. Slutligen görs ett antal språkliga ändringar av artikeln.

Artikel 38 ändras för att inkludera ”värden för uppskattad akut toxicitet” bland de uppgifter som ska anges i yttranden och beslut om harmoniserad klassificering och märkning.

I bilaga VI till CLP-förordningen, som listar de ämnen som har en harmoniserad klassificering och märkning, införs ändringar med anledning av att det blir möjligt att ta fram förslag för harmoniserad klassificering och märkning av grupper av ämnen.

Processen att ta fram förslag och fatta beslut om harmoniserad klassificering och märkning sker på unionsnivå och bedöms därför inte medföra något behov av nationell anpassning.

4.1.4 Administrativa bestämmelser (artikel 52, 53a, 53c, 54, 54a och 61)

I CLP-förordningen införs ändringar av processuell karaktär om framtagande av delegerade och genomförande akter i artiklarna 52, 53a, 53c, 54 och 54a.

Ändringarna reglerar förfarandet för att ändra i CLP-förordningen och bedöms inte påverka nationell författning.

En ny artikel 61 reglerar övergångsbestämmelser för de nya kraven i CLP-förordningen. Bestämmelserna innebär att ämnen och blandningar som släppts ut på marknaden före ändringsförordningens ikraftträdande, inte behöver uppfylla vissa av de nya kraven förrän 1 juli 2028 respektive 1 januari 2029. Eftersom övergångsbestämmelserna reglerar när krav i CLP-förordningen ska börja tillämpas bedöms de inte medföra något behov av nationell författningsändring.

4.1.5 Övrigt

I och med ändringsförordningen flyttas punkt 6 i artikel 32 till punkt 9 i artikel 25. Punkten reglerar var märkningsuppgifter enligt annan gemenskapslagstiftning ska placeras på etiketten. Vidare görs språkliga justeringar av artikeln 25. Ändringen medför ingen ändring i sak och det saknas nationella bestämmelser som refererar till bestämmelsen. Det bedöms därför inte finnas något behov av nationell författningsändring.

Genom ändringsförordningen ändras rubrikerna till avsnitt 1.5.1 och 1.5.2 i bilaga I till CLP-förordningen. Ändringarna är endast språkliga och det saknas nationella bestämmelser som refererar till bestämmelsen. Det bedöms därför inte finnas något behov av nationell författningsändring.

Anmälan till organ som ansvarar för uppgifter om giftinformation regleras i artikel 45 och bilaga VIII till CLP-förordningen. Del A i bilagan ändras med anledning av att skyldigheten att lämna in uppgifter utökas till vissa distributörer. Vidare införs hänvisningar till artikel 45 i del A. Det införs även en definition av *”sammansättning som överensstämmer med standardbestämmelser som anges i del D”*. I del D i bilaga VIII införs en ny rad i tabellerna för standardbestämmelser för cement. Vidare införs en ny rad i tabellerna för standardbestämmelser samt produktbeteckning för gips och färdigblandad betong. De ändringar som genomförs i del A och D i bilaga VIII till CLP-förordningen medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas och det saknas nationella bestämmelser som refererar till bestämmelserna. Det bedöms därför inte finnas något behov av nationell författningsändring.

4.2 Bestämmelser som bedöms ha påverkan på nationell författning men som inte föranleder behov av författningsändring

4.2.1 Tillämpningsområdet för harmoniserad klassificering och märkning (artikel 4.3)

Genom ändringsförordningen förtydligas tillämpningsområdet för harmoniserad klassificering och märkning i artikel 4.3 i CLP-förordningen för de former eller fysikaliska tillstånd av ett ämne som omfattas av ett beslut om harmoniserad klassificering och märkning.

4.2.1.1 Behov av nationella författningsändringar

Förfarandet för harmoniserad klassificering regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner om en aktör inte följer en harmoniserad klassificering.

Att felaktigt klassificera eller inte klassificera ett ämne enligt vad som krävs i artikel 4.3 i CLP-förordningen är förenat med straffansvar enligt 29 kap. 6 § första stycket 6 a miljöbalken. De ändringar som genomförs i artikel 4.3 i CLP-förordningen bedöms därmed omfattas av den befintliga straffsanktionen. Kemikalieinspektionen bedömer därför att bestämmelsen i 29 kap. miljöbalken inte behöver ses över med anledning av ändringen i artikel 4.3.

4.2.2 Krav på ansvarig aktör etablerad inom EU (artikel 4.11)

Det införs en ny punkt 11 i artikel 4 i CLP-förordningen som innebär att ett ämne eller en blandning inte får släppas ut på marknaden om inte en leverantör som är etablerad i unionen, vilken ska identifieras på etiketten, inom ramen för industriell eller yrkesmässig verksamhet uppfyller kraven i förordningen med avseende på ämnena eller blandningen i fråga.

Bestämmelsen syftar den till att säkerställa att det finns en ansvarig aktör inom unionen när ämnen och blandningar säljs från tredje land direkt till allmänheten. Bakgrunden till bestämmelsen är att förhindra att privatpersoner blir importörer enligt förordningen när de beställer ämnen eller blandningar via distansförsäljning från ekonomiska aktörer etablerade utanför EU. I avsaknad av en etablerad leverantör inom unionen blir privatpersoner annars ansvariga för att uppfylla de krav i CLP-förordningen som ställs på importörer, exempelvis att klassificera och

märka ämnen och blandningar. Vad gäller formuleringen i artikel 4.11 om att leverantören ska identifieras på etiketten, utgör det en hänvisning till de märkningskrav som redan gäller enligt CLP-förordningen. Enligt artikel 17.1 a) ska ämnen och blandningar som klassificerats som farliga bland annat ska märkas med uppgifter om namn, adress och telefonnummer till leverantör(er). Skyldigheten i artikel 4.11 gäller för de ämnen och blandningar som omfattas av krav enligt CLP-förordningen.

4.2.2.1 Behovet av nationella författningsändringar

Kravet på ansvarig aktör regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall det inte finns en utsedd aktör inom unionen enligt vad som krävs i bestämmelsen.

Att felaktigt märka eller inte märka ett ämne enligt vad som krävs i artikel 4.4 i CLP-förordningen är förenat med straffansvar enligt 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken. Straffsanktionen omfattar kravet på att ämnen och blandningar ska märkas med uppgifter om namnet på leverantör(er) genom att artikel 4.4 hänvisar till avdelning III i CLP-förordningen, där artikel 17 finns. Formuleringen att leverantören ska identifieras på etiketten är ett uttryck för de krav som redan gäller enligt artikel 17.1 a) i CLP-förordningen. Det kravet omfattas redan av straffsanktion och Kemikalieinspektionen bedömer därför att det inte finns något behov av nationell författningsändring.

Kravet att det ska finnas en ekonomisk aktör etablerad i unionen är nytt och det saknas befintliga sanktioner som kan tillämpas. Frågan är om det finns skäl att införa en ny sanktion för överträdelse av bestämmelsen. Motsvarande bestämmelser om att det ska finnas en ansvarig person i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1223/2009 av den 30 november 2009 om kosmetiska produkter är inte sanktionerade. Leverantörer av förmedlingstjänster som inte har ett etableringsställe i unionen men som erbjuder tjänster i unionen ska skriftligen utse en juridisk eller fysisk person att agera som deras rättsliga företrädare i en av de medlemsstater där de erbjuder sina tjänster. Det följer av artikel 13.1 i Europaparlamentet och rådets förordning (EU)

2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster⁵ (DSA-förordningen). Överträdelse av kravet i DSA-förordningen är sanktionerat med sanktionsavgift.

Kemikalieinspektionen kan konstatera att överträdelse av liknande krav i annan lagstiftning hanteras olika. Vidare gäller att kravet för aktörer att utse en representant som är etablerad inom unionen endast framgår indirekt av den nya bestämmelsen i 4.11. Eftersom det av bestämmelsen endast framgår att det ska finnas en aktör etablerad i EU är kravet inte formulerat som en uttrycklig skyldighet, till skillnad mot det sanktionerade kravet i DSA-förordningen. Mot denna bakgrund gör Kemikalieinspektionen bedömningen att det inte är lämpligt att införa en sanktion av det nya kravet i CLP-förordningen.

4.2.3 Bestämmelser om faroklassificering (artikel 5, 6, 9, 10 och 13)

Genom ändringsförordningen görs ett antal ändringar av artiklarna 5, 6, 9, 10 och 13 som reglerar hur ämnen och blandningar ska klassificeras.

Artikel 5 ändras genom ett tillägg som innebär att data som erhållits genom alternativa metoder ska beaktas vid klassificeringen av ämnen. Artikeln ändras även vad gäller klassificering av ämnen som innehåller mer än en beståndsdel, i form av en enskild beståndsdel, en identifierad förening eller en tillsats. Det införs en undantagsmöjlighet från bestämmelserna för beståndsdelar som utvinns ur växter eller växtdelar och som inte är kemiskt modifierade. Vidare får EU-kommissionen möjlighet att inkludera eller ändra undantag för sådana beståndsdelar genom ändring av bilaga I till CLP-förordningen.

Artikel 6 ändras genom ett tillägg som innebär att data som erhållits genom alternativa metoder ska beaktas vid klassificeringen av blandningar. Vidare förtydligas att aktörerna ska använda den relevanta tillgängliga informationen för de ämnen som ingår i blandningen, och inte för blandningen i sig, vid klassificering i vissa faroklasser. Detta krav utvidgas till att även omfatta de nya faroklasser som lagts till i CLP-förordningen genom förordningen om nya faroklasser.

I artikel 9 införs krav på tillämpning av en sammanvägd bedömning med hjälp av en expertbedömning vid tillämpning av överbrygningsprinciperna. Kravet gäller

⁵ Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster).

vid klassificering av blandningar för att välja den mest lämpliga testade blandningen när fler än en finns tillgängliga.

Artikel 10 ändrats genom att tillverkare, importörer och nedströmsanvändare även ska fastställa ”värden för uppskattad akut toxicitet” vid klassificering av ämnen och blandningar. Vidare genomförs vissa språkliga justeringar i artikeln.

Artikel 13 förtydligas med avseende på att klassificeringen ska avse specifika former eller fysiska tillstånd av ämnet eller blandningen, om det är vetenskapligt motiverat.

Begreppet ”sammanvägd bedömning” i avsnitt 1.1.1.3 i bilaga I till CLP-förordningen förtydligas med avseende på vilken information som kan beaktas i en sammanvägd bedömning för ämnen respektive blandningar.

4.2.3.1 Behovet av nationella författningsändringar

Processen för klassificering av ämnen och blandningar regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör utför en felaktig klassificering eller inte klassificerar ett ämne eller blandning utifrån vad som krävs i bestämmelserna.

Att felaktigt klassificera eller inte klassificera ett ämne eller en blandning är sanktionerat i 29 kap. 6 § första stycket 6 a miljöbalken genom hänvisning till artikel 4.1 som i sin tur hänvisar till avdelning II, i vilken artiklarna 5, 6, 9 10 och 13 finns. Om EU-kommissionen antar särskild reglering enligt artikel 5 för beståndsdelar som utvinns ur växter eller växtdelar och som inte är kemiskt modifierade, kommer dessa finnas i bilaga I till CLP-förordningen, vilken artikel 5 hänvisar till. Vidare görs en hänvisning till avsnitt 1.1.1 i bilaga I till CLP-förordningen i artikel 9. De ändringar som genomförs i de aktuella artiklarna bedöms därmed omfattas av straffsanktionen i 29 kap. miljöbalken. Kemikalieinspektionen bedömer därför att det inte finns något behov av att ändra straffbestämmelsen.

4.2.4 Bestämmelser om märkning (artikel 18.3 b, 23, 29, 30 och 31)

Artikel 18.3 b) ändras vad gäller vilka ämnen i en blandning som ska ingå i dess produktbeteckning, där de nya faroklasser som antogs genom förordningen om nya faroklasser läggs till.

Artikel 23 ändras genom att särskilda märkningsregler införs för ammunition. De särskilda märkningsreglerna anges i avsnitt 1.3.7 i bilaga I till CLP-förordningen. Där framgår att för ammunition som är ett ämne eller en blandning, och som avfyras med ett skjutvapen, får märkningsuppgifterna anges på den mellanliggande förpackningen i stället för på innerförpackningen eller, om det inte finns någon mellanförpackning, på ytterförpackningen.

Artikel 29.1 reglerar undantag från märknings- och förpackningskrav. I bestämmelsen förtydligas det vilka märkningsuppgifter som ska anges på annat sätt, genom införande av en hänvisning till artikel 17.1. Vidare ändras avsnitt 1.5.1.1 i bilaga I på så sätt att möjligheten att använda utvikbara etiketter endast i undantagsfall tas bort. Detta hör ihop med ändringen i artikel 31 som beskrivs nedan, som innebär att utvikbara etiketter nu får användas generellt och inte bara i undantagsfall. Utöver detta ändras avsnitt 1.5.1.2 gällande vilka uppgifter som ska anges på en innerförpackning när undantagen tillämpas samt avsnitt 1.5.2.4.1 gällande när märkningsuppgifter på förpackningar som inte överstiger 10 ml får utelämnas från innerförpackningen.

Artikel 30 reglerar uppdatering av märkningen av ämnen och blandningar när dess klassificering eller märkning ändras. I artikeln införs tidsfrister för när uppdateringen ska göras. När en allvarligare klassificering införs, eller om märkningen kräver ytterligare uppgifter enligt artikel 25 i CLP-förordningen, ska märkningen uppdateras inom sex månader från det att respektive leverantör erhållit eller meddelats resultaten av den nya utvärdering som avses i artikel 15.4. Vid andra ändringar av klassificeringen eller märkningen ska uppdatering göras inom 18 månader. Det förtydligas även att tidsfristerna inte gäller för beslut om harmoniserad klassificering och märkning, i stället gäller de tidsfrister som anges i de besluten. Vidare har det införts hänvisningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden ⁶ (EU:s växtskyddsmedelsförordning) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter ⁷ (EU:s biocidförordning) i stället för tidigare gällande direktiv.

Artikel 31 reglerar hur märkningsuppgifter ska anges på förpackningen. Bestämmelsen ändras genom att etiketten tillåts ha formen av en utvikbar etikett. Detta var tidigare enbart möjligt i undantagsfall under förutsättning att

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter.

förpackningen antingen hade en sådan form, eller var så liten, att etiketten inte kunde fästas på förpackningen. Det införs även en hänvisning till avsnitt 1.2.1 samt 1.2.1.6 i bilaga I där utformningen av märkningsuppgifterna samt formatet för utvikbara etiketter regleras. I artikeln görs även språkliga justeringar.

I avsnitt 1.2.1 i bilaga I till CLP-förordningen görs flera ändringar om märkningens utformning, så som krav på minsta teckenstorlek, att texten på etiketten ska vara svart mot vit bakgrund, radavstånd och utformning av typsnitt. Vidare införs särskilda regler för märkning av förpackningar som understiger 10 ml.

4.2.4.1 Behovet av nationella författningsändringar

Bestämmelser om produktbeteckning och märkning regleras på EU-nivå, och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör felaktigt märker, eller inte märker ett ämne eller blandning enligt vad som krävs i bestämmelserna.

Att felaktigt märka eller inte märka ett ämne är sanktionerat i 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken genom hänvisning till artiklarna 4.4, 4.7 och 4.8 som i sin tur hänvisar till avdelning III, i vilken artiklarna 18.3 b, 23, 29, 30 och 31 finns. Artiklarna hänvisar till krav i bilaga I som därmed omfattas av straffsanktionen. De ändringar som genomförs i de aktuella artiklarna bedöms omfattas av den befintliga straffsanktionen i 29 kap. miljöbalken. Kemikalieinspektionen anser därför att det inte finns något behov av nationella författningsändringar med anledning av dessa ändringar i CLP-förordningen.

4.2.5 Digital märkning (artikel 31.1b, 34a och 34b samt avsnitt 1.6 i bilaga I)

Genom ändringsförordningen införs ett nytt kapitel 3 i avdelning III i CLP-förordningen, som reglerar märkningens utformning.

Genom en ny artikel 34a förtydligas att märkningsuppgifterna enligt artikel 17 ska tillhandahållas på en fysisk etikett. Som tillägg till den fysiska etiketten får märkningsuppgifterna även tillhandahållas via en digital etikett.

Det införs en ny punkt 1b i artikel 31 som innebär att om en digital etikett används i enlighet med artikel 34a så ska en databärare för den digitala etiketten fästas eller tryckas på den fysiska etiketten eller på förpackningen, bredvid etiketten. Om

märkningsuppgifter tillhandahålls enbart på en digital etikett (se avsnitt 4.3.1) ska databäraren åtföljas av angivelsen ”Mer faroinformation finns tillgänglig online” eller liknande.

I den nya artikel 34b införs krav på den digitala märkningen, vilka den leverantör som länkar till en digital etikett genom en databärare behöver uppfylla. Kraven reglerar bland annat att uppgifterna ska anges tillsammans, att informationen ska vara sökbar, förbli tillgänglig i minst tio år samt vara tillgänglig med hjälp av digital teknik som har bred användning och som är kompatibel med alla större operativsystem och webbläsare.

4.2.5.1 Behovet av nationella författningsändringar

Kravet på digital märkning regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör felaktigt märker eller inte märker ett ämne eller blandning utifrån vad som krävs i bestämmelserna.

Att felaktigt märka eller inte märka ett ämne är sanktionerat i 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken genom hänvisning till artikel 4.4 som i sin tur hänvisar till avdelning III, i vilken artikel 31 finns. De nya kraven i artikel 31.1b bedöms därmed omfattas av den befintliga sanktionen eftersom databäraren får anses vara del av märkningen.

Kemikalieinspektionen anser inte att de nya kraven i artikel 34b kan anses utgöra märkning eftersom de reglerar formatet och tillhandahållandet av märkningen. Överträdelse av kraven anses därmed inte kunna sanktioneras med stöd av 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken. Om de nya kraven ska sanktioneras behöver en ny bestämmelse införas. Kemikalieinspektionen att konsekvenserna av en överträdelse av kraven kan förväntas bli begränsade. Mot denna bakgrund är det inte motiverat att införa en ny sanktion för överträdelse av de nya skyldigheterna eftersom kravet inte har någon direkt påverkan på skyddet för hälsa och miljö. För det fall att användning av digitala etiketter blir vanligt förekommande, om obligatoriska märkningsuppgifter skulle tillåtas anges enbart på en digital etikett eller om kontrollen visar på stora brister, kan behovet av sanktion behöva ses över.

4.2.6 Försäljning via påfyllningsstation (artikel 35.2a och avsnitt 3.4 i bilaga II)

I artikel 35 införs en ny punkt 2a som innebär att ämnen och blandningar får tillhandahållas via påfyllningsstationer om de villkor som anges i avsnitt 3.4 i bilaga II är uppfyllda. Det är leverantören som måste säkerställa att villkoren är uppfyllda.

De krav som Kemikalieinspektionen bedömer har nationell påverkan men som inte föranleder några författningsändringar är följande:

- Punkt c) Riskreducerande åtgärder tillämpas för att minimera exponeringen för människor, särskilt barn, och miljön.
- Punkt d) Åtgärder vidtas för att förhindra att barn använder påfyllningsstationen utan tillsyn.
- Punkt e) Leverantören är vid påfyllningstillfället är tillgänglig på plats för underhåll samt omedelbar assistans, inbegripet nödåtgärder.
- Punkt f) Påfyllningsstationer kan användas utomhus och utanför kontorstid endast om omedelbar assistans kan tillhandahållas.
- Punkt g) Ämnen eller blandningar som tillhandahålls genom en påfyllningsstation reagerar inte med varandra på ett sätt som skulle kunna utgöra en risk för kunder eller personal.
- Punkt h) Leverantörens personal har lämplig utbildning för att minimera säkerhetsriskerna för konsumenter, yrkesmässiga användare och sig själva.

4.2.6.1 Behov av nationella författningsändringar

Kraven avseende tillhandahållande av ämnen och blandningar via påfyllningsstationer regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser.

Det finns befintliga nationella bestämmelser som berörs av ändringarna. Den som i eget namn förpackar, packar om eller ändrar namn på en kemisk produkt eller bioteknisk organism utan att ha tillverkat eller fört in produkten eller organismen till Sverige ska lämna uppgifter till Kemikalieinspektionens produktregister. Det följer av 6 § i förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer. Kemikalieinspektionen bedömer inte att det är nödvändigt att ändra bestämmelsen med anledning av den nya punkt 2a. Däremot är det oklart om begreppet ”packar om” skulle kunna rymma påfyllning via en påfyllningsstation. Det skulle i så fall innebära att aktörer som tillhandahåller ämnen och blandningar via påfyllningsstationer skulle bli skyldiga att anmäla sin verksamhet till Kemikalieinspektionens produktregister. Detta skulle leda till en ökad

administrativ börda för berörda aktörer och det kan ifrågasättas om en sådan skyldighet skulle vara motiverad, eftersom uppgifter om de aktuella ämnena och blandningarna också ska lämnas av den aktör som fört in dem till Sverige. Bestämmelserna om anmälan till produktregistret är för tillfället under översyn hos Kemikalieinspektionen, där påverkan på aktörer som tillhandahåller ämnen och blandningar via påfyllningsstationer kommer beaktas.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör inte följer kraven för tillhandahållande via påfyllningsstationer utifrån vad som krävs i bestämmelsen.

Det är straffsanktionerat enligt 29 kap. 3 § första stycket miljöbalken att med uppsåt eller av grov oaktsamhet ta befattning med en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt utan att vidta de skyddsåtgärder, produktval eller försiktighetsmått i övrigt som behövs på grund av produktens, organismens eller varans inneboende egenskaper och genom denna underlåtenhet orsakar eller riskerar att orsaka skada på människor eller i miljön. Kemikalieinspektionen gör bedömningen att de krav på försiktighetsmått i punkterna c), d), e), f), g) och h) i avsnitt 3.4 i bilaga II till CLP-förordningen som kopplar till försäljning via påfyllningsstationer bör omfattas av den straffsanktion som regleras i 29 kap. 3 § första stycket miljöbalken. Det finns därmed inte behov av några nationella författningsändringar med anledning av dessa ändringar.

4.2.7 Anmälan till klassificerings- och märkningsregistret (artikel 40)

Artikel 40 reglerar skyldigheten för tillverkare och importörer att anmäla uppgifter till klassificerings- och märkningsregistret. Artikeln ändras på så sätt att ”värden för uppskattad akut toxicitet” ska ingå i anmälan. I artikeln införs även en skyldighet för aktörer att motivera när anmälan avviker från den allvarligaste klassificeringen, eller om den inför en strängare klassificering per faroklass jämfört med de klassificeringar som redan är anmälda för ett ämne. Vad gäller skyldigheten att uppdatera en anmälan förtydligas bestämmelsen med avseende på att uppdateringen ska ske senast sex månader efter ett beslut att ändra klassificeringen.

4.2.7.1 Behovet av nationella författningsändringar

Klassificerings- och märkningsregistret regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör inte följer bestämmelserna om anmälan till klassificerings- och märkningsregistret.

Överträdelse av skyldigheten att anmäla till klassificerings- och märkningsregistret är sanktionerat genom miljöstraffavgift i 7 kap. 5 § förordning om miljöstraffavgifter. Miljöstraffavgift kan påföras vid överträdelse av kravet genom att inte anmäla uppgift om ett ämnes identitet, klassificering eller märkning till registret. Det nya kravet att motivera när en klassificering avviker från redan anmälda klassificeringar bedöms inte omfattas av den nuvarande sanktionen. Kemikalieinspektionen bedömer att det inte är motiverat att utvidga bestämmelsens tillämpningsområde till att även omfatta de nya skyldigheterna eftersom kravet inte har någon direkt påverkan på skyddet för hälsa och miljö.

4.2.8 Anmälan av uppgifter om giftinformation (artikel 45)

Artikel 45 reglerar att medlemsstaterna ska utse ett eller flera organ som ska ta emot uppgifter från importörer och nedströmsanvändare som släpper ut blandningar på marknaden. Uppgifterna avser insatser i nödsituationer där människors hälsa hotas och förebyggande åtgärder.

I och med ändringsförordningen införs en möjlighet för medlemsstaterna att utse Echa till ett organ som ska ta emot uppgifter om giftinformation. Vidare förtydligas artikeln med att den information som ska lämnas in till organen finns listad i bilaga VIII till CLP-förordningen. Bestämmelsen ändras även på så sätt att distributörer omfattas av skyldigheten att anmäla uppgifter när de distribuerar blandningar i andra medlemsländer, eller om de döper om eller märker om blandningar. Skyldigheten gäller inte om distributören kan visa att organen redan har erhållit samma information från importörer och nedströmsanvändare. Därutöver ändras artikeln så att uppgifterna får användas för att göra en statistisk analys i syfte att fastställa var bättre riskhanteringsåtgärder kan behövas även på begäran av EU-kommissionen och Echa, och inte bara på begäran av medlemsstaterna. Slutligen görs vissa följdändringar med anledning av att distributörer blir anmälningsskyldiga.

De uppgifter som ska lämnas för giftinformation anges i bilaga VIII till CLP-förordningen. Ändringsförordningen medför ett antal ändringar av denna bilaga. I del B införs ett nytt avsnitt 1.1a som reglerar vilka uppgifter som ska anmälas med avseende namn och produktbeskrivning av standardformuleringar eller namn på bränsle. I avsnitt 3.1 förtydligas vilka beståndsdelar som ska anges i anmälan för vissa blandningar. Vidare görs vissa justeringar av rubriker och tabeller. I avsnitt 4.1 avseende uppdatering av uppgiftsinlämningen införs en skyldighet att anmäla

andra ändringar av en blandning än de som redan finns specificerade i bilaga VIII. I del C uppdateras vilka uppgifter om blandningen, uppgiftslämnaren och kontaktpunkt samt vilken information om blandningens beståndsdelar och utbytbara beståndsdelgrupper som ska anges. De ändringar som införs i del A och D har Kemikalieinspektionen bedömt inte föranleder behov av några nationella författningsändringar, se avsnitt 4.1.5.

4.2.8.1 Behov av nationella författningsändringar

Anmälan av uppgifter om giftinformation regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas, med undantag för utseende av ansvarigt organ.

Det finns nationella bestämmelser som berörs av ändringarna. I Sverige är Läke-medelsverket genom Giftinformationscentralen det organ som ska ta emot uppgifter enligt artikel 45 i CLP-förordningen. Det regleras i 20 § 4 förordningen med instruktion för Läke-medelsverket. I och med ändringarna i CLP-förordningen kan Sverige välja att i stället utse Echa som det organ som ska ta emot uppgifter om insatser i nödsituationer där människors hälsa hotas och förebyggande åtgärder. Detta är dock frivilligt och inte någon skyldighet som kräver författningsändring i nationell lagstiftning.

I Kemikalieinspektionens föreskrifter om kemiska produkter och biotekniska organismer finns det en hänvisning till artikel 45 och bilaga VIII till CLP-förordningen i 12 kap. 1 § andra stycket. Eftersom hänvisningen omfattar artikeln samt bilaga VIII i sin helhet finns det inget behov av att ändra bestämmelsen med anledning av de ändringar som genomförs i artikel 45 och bilaga VIII.

Även i 12 kap. 7 § i föreskrifterna hänvisas det till artikel 45 och del A, avsnitt 3.1 i bilaga VIII i CLP-förordningen för att informera om gällande krav på att lämna uppgifter till de utsedda organ i den eller de medlemsstater där blandningen släpps ut på marknaden. I andra stycket anges även att det framgår av Läke-medelsverkets instruktion att det utsedda organet i Sverige är Giftinformationscentralen. Eftersom även denna hänvisning görs till artikel 45 i sin helhet, och inga ändringar görs i avsnitt 3.1 i del A i bilaga VIII till CLP-förordningen, medför inte heller denna hänvisning något behov av ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter.

I 12 kap. 8 § regleras hur uppgifterna ska lämnas in till Giftinformationscentralen samt på vilket språk. I bestämmelsen anges att uppgifterna ska lämnas genom den inlämningsportal som tillhandahålls av Echa och i enskilda fall på annat sätt efter godkännande av Giftinformationscentralen. Kemikalieinspektionen gör bedömningen att de ändringar som görs i artikel 45 inte påverkar dessa bestämmelser.

Sammanfattningsvis medför ändringarna inget behov av nationella författningsändringar. Om Sverige skulle vilja utse Echa i stället för Läkemedelsverket som ansvarigt organ att ta emot dessa uppgifter skulle det kräva ändringar i både Läkemedelsverkets instruktion och Kemikalieinspektionens föreskrifter.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör inte följer bestämmelserna med avseende på anmälan av uppgifter om giftinformation.

Det saknas sanktion för överträdelse av de befintliga kraven att anmäla uppgifter till Giftinformationscentralen samt uppdatera anmälan. Kemikalieinspektionen bedömer inte att det är lämpligt att införa sanktioner med avseende på de ändringar som görs, eftersom de endast avser distributörer. Om sanktion ska införas för överträdelse av skyldigheten att anmäla uppgifter till Giftinformationscentralen bör den avse samtliga aktörer som omfattas av bestämmelsen. Kemikalieinspektionens uppdrag är avgränsat till de ändringar som införs genom ändringsförordningen. Frågan om sanktion för överträdelse av skyldigheten i artikel 45 och bilaga VIII behöver därför hanteras utanför det aktuella regeringsuppdraget.

4.2.9 Tillsynsåtgärder

I artikel 46 tillkommer en ny punkt 1a som innebär att marknadskontrollmyndigheter ska följa upp klagomål eller rapporter avseende icke-överensstämmelse med CLP-förordningen, samt säkerställa att korrigerande åtgärder vidtagits enligt EU:s marknadskontrollförordning.

4.2.9.1 Behov av nationella författningsändringar

I Sverige finns det redan reglerat att ansvariga myndigheter för kontroll av CLP-förordningen ska agera på bland annat klagomål enligt 26 kap. 1 § andra stycket 1 miljöbalken. Kemikalieinspektionen bedömer inte att några ytterligare nationella författningsändringar behövs med anledning av kravet.

4.3 Bestämmelser som kräver nationell anpassning

4.3.1 Lämna märkningsuppgifter på annat sätt (artikel 29.3 och del 5 i bilaga II, 29.4b samt 34.2a)

Ämnen och blandningar som tillhandahålls utan förpackning i artikel 29.3

I artikel 29.3 regleras hur de farliga ämnen och blandningar som listas i del 5 i bilaga II ska märkas när de tillhandahålls allmänheten utan förpackning. Sedan tidigare gäller att när färdigblandad våt cement och betong tillhandahålls

allmänheten ska de åtföljas av en kopia av märkningsuppgifterna i enlighet med artikel 17.

Artikel 17 ändras på så sätt att de faktiska märkningskraven för ämnen och blandningar som tillhandahålls utan förpackning flyttas till del 5 i bilaga II. I tillägg till färdigblandad våt cement och betong införs även regler för ämnen och blandningar som tillhandahålls via en påfyllningsstation och pumpas direkt in i en behållare som utgör en integrerad del av ett fordon och från vilken ämnet eller blandningen normalt inte är avsett att avlägsnas. I dessa fall ska de märkningsuppgifter som avses i artikel 17 tillhandahållas på en synlig plats på respektive pump. När fordonsbränslen tillhandahålls via en påfyllningsstation genom att pumpas in i bärbara behållare avsedda att användas för bränslen ska en fysisk kopia av de märkningsuppgifter som avses i artikel 17 tillhandahållas inte bara på en synlig plats på pumpen utan även för att fästas på behållaren.

Undantag för ammunition i artikel 29.4b

I artikel 29 införs även en ny punkt 4b. Bestämmelsen utgör ett undantag för märkning av ammunition. Ammunition kan i vissa fall utgöra ett ämne eller blandning som då ska vara märkt enligt CLP-förordningen. Vad gäller förpackningar av ammunition som är avsedd att användas av försvarsstyrkor införs en möjlighet för tillverkare, importörer och nedströmsanvändare att istället förse försvarsstyrkor med säkerhetsdatablad i enlighet med vad som krävs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier⁸ (Reach-förordningen) eller, om inget säkerhetsdatablad krävs, en kopia av märkningsuppgifterna i enlighet med artikel 17 i CLP-förordningen. Undantaget gäller under förutsättning att märkningen skulle innebära en oacceptabel säkerhetsrisk för ammunitionen eller för den militära eller icke-militära personalen och tillräcklig kamouflering inte kan säkerställas.

Möjlighet till digital märkning enligt artikel 34.2a

Genom en ny bestämmelse i artikel 34.2a införs en möjlighet att tillhandahålla vissa uppgifter enbart digitalt. Om märkningsuppgifter lämnas enbart digitalt ska leverantörerna, på muntlig eller skriftlig begäran eller när den digitala etiketten tillfälligt inte är tillgänglig vid tidpunkten för köpet av ämnet eller blandningen, tillhandahålla märkningsuppgifterna på alternativa sätt. Leverantörerna ska tillhandahålla dessa uppgifter oberoende av ett köp och kostnadsfritt. I dagsläget är

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

det enbart sådan information som anges i avsnitt 1.6 i bilaga I till CLP-förordningen som får anges endast digitalt, vilket avser sådan frivillig ytterligare information som omfattas av artikel 25.3.

4.3.1.1 Behov av nationella författningsändringar

Kraven att lämna märkningsuppgifter på annat sätt regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör lämnar felaktiga uppgifter eller inte lämnar uppgifter utifrån vad som krävs i bestämmelserna.

Överträdelse av kraven i artikel 29

Att felaktigt märka eller inte märka ett ämne eller en blandning är straffsanktionerat i 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken genom hänvisning till artikel 4.4 som i sin tur hänvisar till avdelning III, i vilken artikel 29 finns. Artikel 29.3 hänvisar till krav i bilaga II som därmed även får anses omfattas av hänvisningen till avdelning III. Straffbestämmelsen är dock avgränsad till att felaktigt märka eller inte märka *ett ämne, en blandning* eller *ett explosivt föremål*. Frågan är därför om sanktionen kan anses omfatta situationen när märkningsuppgifter inte ska anges direkt på ämnet, blandningen eller det explosiva föremålet utan lämnas på annat sätt, exempelvis via en separat kopia av märkningen.

Kemikalieinspektionen konstaterar att det ställs höga krav på en straffbestämmelses tydlighet och för att en handling ska ses som en överträdelse måste den exakt motsvara lagens beskrivning av brottet. Mot denna bakgrund anser Kemikalieinspektionen inte att det är tillräckligt tydligt att den nuvarande straffbestämmelsen skulle omfatta överträdelser av skyldigheterna att lämna märkningsuppgifter på annat sätt enligt vad som krävs i artikel 29 och 34.2a.

Straff är samhällets mest ingripande maktmedel och ska därför bara användas när det är motiverat och efter noggranna överväganden. Vad gäller märkning och klassificering av kemiska ämnen och blandningar har regeringen uttalat att bestämmelserna är mycket viktiga och har ett högt straffvärde.⁹ Vidare har regeringen i fråga om informationsskyldigheten uttalat att det är rimligt att den som hanterar ämnen och blandningar, och som avser att dra ekonomiska fördelar av en sådan verksamhet, också har ett straffrättsligt ansvar för att kraven på

⁹ Prop. 2009/10:211 s. 27.

miljöinformation är uppfyllda.¹⁰ Det bedöms därmed rimligt att även sanktionera överträdelser av de olika kraven i artikel 29 avseende att lämna märkningsuppgifter på annat sätt än på själva ämnet, blandningen eller det explosiva föremålet. Mot bakgrund av ovanstående bedömer Kemikalieinspektionen att det är motiverat att formuleringen av straffbestämmelsen i 29 kap. 6 § första stycket 6 b justeras genom att formuleringen ”felaktigt märka eller inte märka” i stället lyder ”lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter”. En sådan ändring innebär att överträdelser av krav på att lämna märkningsinformation på annat sätt omfattas av sanktionen, samtidigt som de överträdelser som var straffsanktionerade sedan tidigare fortsätter att vara det.

Enligt artikel 29.4b ska försvarsstyrkor förses med säkerhetsdatablad eller, om inget säkerhetsdatablad krävs, en kopia på märkningsuppgifterna enligt artikel 17. Skyldigheten att tillhandahålla säkerhetsdatablad enligt bestämmelsen är således avhängigt när det krävs enligt Reach-förordningen. Att inte tillhandahålla säkerhetsdatablad till yrkesmässiga användare enligt Reach-förordningen, eller lämna oriktig eller bristfällig uppgift i säkerhetsdatabladet, är straffsanktionerat enligt 29 kap. 6 § första stycket 5 a och b miljöbalken. Om en tillverkare, importör eller nedströmsanvändare inte förser försvarsstyrkor med säkerhetsdatablad, eller förser dem med ett bristfälligt sådant, utgör det en överträdelse av bestämmelserna i Reach-förordningen. Det kommer därmed inte bli fråga om dubbelbestraffning eller risk för gärningsidentitet i förhållande till den föreslagna straffbestämmelsen, eftersom den rör skyldigheten att lämna märkningsuppgifter på annat sätt än genom säkerhetsdatablad.

Överträdelse av kravet i artikel 34a.2

Kemikalieinspektionen kan konstatera att bestämmelsen reglerar tillhandahållande av märkning på alternativa sätt än genom märkning av själva ämnet, blandningen eller det explosiva föremålet. Överträdelse av kravet i artikel 34.2a bör inte anses omfattas av den befintliga straffsanktionen, i likhet med resonemanget avseende överträdelse av artikel 29 ovan. Däremot bedöms överträdelse av kravet omfattas av Kemikalieinspektionens förslag till justering av formuleringen av straffbestämmelsen i 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken.

När det kommer till vilka märkningsuppgifter som får anges enbart digitalt är det idag frivilliga uppgifter som får anges på ett sådant sätt. Dessa uppgifter har därmed inte ansetts vara av sådan vikt att de gjorts obligatoriska att ange, vilket skulle kunna tala emot en kriminalisering. Det bedöms dock som motiverat att överträdelse av kravet sanktioneras när en aktör utnyttjat möjligheten att ange

¹⁰ Prop. 2005/06:182 s. 100.

vissa märkningsuppgifter enbart digitalt. Anledningen till detta är att det är nödvändigt att säkerställa att de märkningsuppgifter som anges är korrekta. Vidare kan Kemikalieinspektionen konstatera att ansvar inte ska dömas ut enligt 29 kap. 6 § andra stycket om överträdelsen varit sådan att den inte kunnat försvåra bedömningen av risken för skada på människors hälsa eller i miljön.

En ny straffbestämmelse behöver anpassas till att kraven börjar tillämpas från den 1 juli 2026.

4.3.2 Påfyllningsstationer (artikel 35.2a och avsnitt 3.4 i bilaga II)

Genom ändringsförordningen införs en möjlighet att tillhandahålla ämnen och blandningar via påfyllningsstationer genom en ny artikel 35.2a i CLP-förordningen. Bestämmelsen innebär att farliga ämnen och blandningar får tillhandahållas konsumenter och yrkesmässiga användare via påfyllningsstationer under förutsättning att leverantören säkerställer att villkoren som anges i avsnitt 3.4 i bilaga II är uppfyllda.

De krav som Kemikalieinspektionen bedömer har nationell påverkan och som föranleder författningsändringar är följande:

- Punkt a) Påfyllningsstationen ska vara försedd med etiketter som motsvarar etiketterna för varje farligt ämne eller varje farlig blandning som tillhandahålls vid stationen.
- Punkt b) Etiketterna på påfyllningsstationen ska vara fästa horisontellt på en synlig plats på ett sådant sätt att de är svåra att avlägsna och uppfylla kraven i artikel 31.2, 31.3 och 31.4 i tillämpliga delar.
- Punkt i) Varje påfyllt kolli ska vara märkt i enlighet med kraven i avdelning III i CLP-förordningen.
- Punkt j) Varje påfyllt kolli ska uppfylla förpackningskraven i enlighet med avdelning IV i CLP-förordningen.
- Punkt k) Farliga ämnen eller blandningar tillhandahålls inte på en påfyllningsstation om kriterierna för klassificering i någon av följande faroklasser eller indelningar är uppfyllda:
 - Akut toxicitet, alla kategorier.
 - Specifik organtoxicitet – enstaka exponering, alla kategorier.
 - Specifik organtoxicitet – upprepad exponering, alla kategorier.
 - Frätande på huden, kategori 1, alla underkategorier.
 - Allvarlig ögonskada, kategori 1.
 - Luftvägssensibilisering, alla kategorier.
 - Hudsensibilisering, alla kategorier.

- Fara vid aspiration.
- Mutagenitet i könsceller, alla kategorier.
- Cancerogenitet, alla kategorier.
- Reproduktionstoxicitet, alla kategorier.

Punkterna a) och b) reglerar märkningen av påfyllningsstationer. I avsnittets sista stycke finns ett undantag från kraven i punkten a) som anger att en enda etikett får användas på påfyllningsstationen för flera ämnen eller blandningar för vilka de märkningsuppgifter som avses i artikel 17.1 är identiska, förutsatt att namnet på varje ämne eller blandning tydligt anges på etiketten.

Enligt kraven i artikel 31.2 ska etikettens färg och utförande vara sådana att faropiktogrammet framträder tydligt. Artikel 31.3 innebär att de märkningsuppgifter som avses i artikel 17.1 ska anges på ett tydligt och outplånligt sätt. De ska framträda tydligt mot bakgrunden och de ska vara angivna i en sådan storlek och med ett sådant mellanrum att de är lätta att läsa. De ska utformas i enlighet med avsnitt 1.2.1 i bilaga I. Artikel 31.4 reglerar att faropiktogrammets form, färg och storlek samt etikettens dimensioner ska vara så som anges i avsnitt 1.2.1 i bilaga I.

4.3.2.1 Behov av nationella författningsändringar

Kraven avseende påfyllningsstationer regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringarna.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör inte följer bestämmelserna.

Straff är samhällets mest ingripande maktmedel och ska därför bara användas när det är motiverat och efter noggranna överväganden. Vad gäller märkning och klassificering av kemiska ämnen och blandningar har regeringen tidigare uttalat att bestämmelserna är mycket viktiga.¹¹ Vidare uttalade regeringen att ansvaret för märkning av ett ämne eller en blandning i enlighet med kraven i förordningen faller på leverantörerna, vilka även innefattar återförsäljare. Den personkrets som omfattas av straffbestämmelsen är därmed vid. Såsom regeringen uttalat i fråga om informationsskyldigheten är det rimligt att den som hanterar ämnen och blandningar och som avser att dra ekonomiska fördelar av en sådan verksamhet också har ett straffrättsligt ansvar för att kraven på miljöinformation är uppfyllda.¹²

¹¹ Prop. 2009/10:211 s. 27.

¹² Prop. 2005/06:182 s. 100.

Vid den bedömning som görs i samband med straffmätningen kommer naturligtvis straffvärdet i varje enskilt fall att beaktas.¹³ Enligt regeringens mening är tillsynsverktygen av grundläggande betydelse för arbetet med att genomföra miljörättsliga regler och se till att reglerna följs, men en effektiv tillsyn medför inte att man kan avstå från användning av sanktioner. En lång rad miljöbestämmelser är av sådan vikt och har så högt straffvärde att straffrättsliga sanktioner är nödvändiga. Införandet av straffrättsliga bestämmelser föregås alltid av noggranna överväganden av sådana omständigheter som bland annat riskerna för hälsa och miljö om en handlingsregel överträds, möjligheter till alternativa sanktioner, om en straffsanktion krävs på grund av gärningens allvar, om en straffsanktion bedöms vara ett effektivt sätt att motverka oönskade handlingssätt med mera.¹⁴

Överträdelse av kraven i punkt a) och b)

Det är idag straffsanktionerat att inte märka eller felaktigt märka ett farligt ämne eller blandning enligt 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken samt 7 kap. 2 § förordningen om miljöstraffsavgifter. Märkningsuppgifterna syftar bland annat till att informera konsumenten och hjälpa denne göra informerade val för att exempelvis köpa mindre farliga produkter. Eftersom det förväntas att konsumenter själva kommer hantera påfyllningsstationer är det särskilt viktigt att märkningen av den är korrekt.

Kemikalieinspektionen anser att överträdelse av kraven på märkning av påfyllningsstationer bör sanktioneras. Ett skäl till detta är att överträdelse av motsvarande krav på märkning av förpackningar av ämnen och blandningar är sanktionerade. Ett ytterligare skäl är att den information som finns på påfyllningsstationen är nödvändig för att användare ska kunna hantera ämnen och blandningar korrekt och på så sätt minska risker för hälsa och miljö, samt ge konsumenterna möjlighet att göra informerade produktval. Kemikalieinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att det är motiverat att sanktionera överträdelse av kraven i punkten a och b genom införande av straffsanktion i 29 kap. 6 § första stycket 6 d miljöbalken. Straffsanktionen föreslås avse att "*lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter*" på påfyllningsstationen. Formuleringen följer Kemikalieinspektionens förslag till justering av 29 kap. 6 § första stycket 6 b enligt vad som framgår av avsnitt 4.3.1. Syftet är att skapa tydlighet genom en enhetlig begreppsanvändning.

Kemikalieinspektionen gör bedömningen att påfyllningsstationer ska vara märkta på svenska i enlighet med punkt a) i avsnitt 3.4 i bilaga II. Detta beror på att etiketten på påfyllningsstationen ska motsvara etiketten för varje ämne eller

¹³ Prop. 2009/10:211 s. 27.

¹⁴ Prop. 2009/10:122 s. 22-23.

blandning som tillhandahålls via den, och den etiketten omfattas i sin tur av kravet i artikel 17.2 som innebär att märkning ska vara på svenska. Överträdelse av kravet i punkt a) i avsnitt 3.4 föreslås omfattas av straffsanktion, se ovan. Utöver detta finns en miljöstraffsavgift som reglerar vissa aktörers överträdelse av språkravet i artikel 17.2. Bestämmelsen finns i 7 kap. 2 § förordningen om miljöstraffsavgifter. Kemikalieinspektionen gör bedömningen att den miljöstraffsavgiften inte omfattar överträdelse av märkningskravet för påfyllningsstationer, eftersom bestämmelsen uttryckligen avser när farliga kemiska produkter erbjuds eller säljs i förpackningar.

Överträdelse av kraven i punkt i) och j)

Att felaktigt märka eller inte märka ett ämne eller blandning är sanktionerat genom 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken genom hänvisning till artikel 4.4 som i sin tur hänvisar till avdelning III. När det kommer till märkningskraven för kollin som fyllts på med ämnen och blandningar via påfyllningsstationer kan det konstateras att de enligt punkt i) ska uppfylla kraven i avdelning III. Straffbestämmelsen avser dock överträdelse av kraven i artikel 4.4 i CLP-förordningen, och inte kraven i avdelning III.

Kemikalieinspektionen konstaterar att det ställs höga krav på en straffbestämmelses tydlighet och för att en handling ska ses som en överträdelse måste den exakt motsvara lagens beskrivning av brottet. Mot denna bakgrund gör Kemikalieinspektionen bedömningen att överträdelse av märkningskraven i punkten i) för kollin som fyllts på via påfyllningsstationer inte kan anses omfattas av den befintliga sanktionen.

Det är sanktionerat genom 29 kap. 3 § andra stycket 10 miljöbalken att med uppsåt eller av oaktsamhet släppa ut en kemisk produkt på marknaden utan att följa en skyldighet i artikel 35.1 eller 35.2 första stycket i CLP-förordningen. Artikel 35 finns i avdelning IV. Förpackningar som fyllts på med ämnen och blandningar via påfyllningsstationer ska uppfylla kraven i avdelning IV. Straffbestämmelsen avser dock överträdelse av kraven i artikel 35.1 eller 35.2 i CLP-förordningen, och inte kraven i avdelning IV.

Mot bakgrund av de krav som ställs på en straffbestämmelses tydlighet gör Kemikalieinspektionen bedömningen att överträdelse av förpackningskraven i punkten j) för kollin som fyllts på via påfyllningsstationer inte heller kan anses omfattas av den befintliga sanktionen.

Det är idag straffsanktionerat att släppa ut ämnen och blandningar på marknaden som inte uppfyller märkningskraven i artikel 4.4 eller förpackningskraven i artikel

35.1 eller 35.2 första stycket. Kemikalieinspektionen anser att motsvarande bör gälla för överträdelse av märknings- och förpackningskraven i punkterna i) och j) i avsnitt 3.4 i bilaga II för kollin som fyllts på via påfyllningsstationer mot bakgrund av dess allvarlighet. Kemikalieinspektionen föreslår därmed att det införs två nya sanktioner i 29 kap. 3 § 24 samt 29 kap. 6 § första stycket 6 c miljöbalken. Den första sanktionen avser överträdelse av förpackningskraven för påfyllda kollin medan den senare avser överträdelse av märkningskraven för påfyllda kollin.

Sanktionen av överträdelse av kraven i punkt i) föreslås avse att ”*lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter*” för påfyllda kollin. Syftet är att utforma bestämmelsen så att den kan tillämpas om det blir tillåtet att lämna sådana märkningsuppgifter endast digitalt, eftersom formuleringen säkerställer att sanktionen även omfattar överträdelse i sådana situationer. Vidare är syftet att skapa tydlighet genom en enhetlig begreppsanvändning.

Överträdelse av kravet i punkt k)

Förbudet mot att tillhandahålla vissa ämnen och blandningar via påfyllningsstationer enligt punkt k) avser till stor del samma ämnen och blandningar som kräver barnskyddande förslutning eller taktill varningsmärkning enligt artikel 35.2 i CLP-förordningen, vilka utgör de farligaste ämnena och blandningarna. Regeringen har tidigare uttalat att överträdelser av förpackningsreglerna anses ha ett högt straffvärde.¹⁵ Att släppa ut förpackningar på marknaden som inte är försedda med barnskyddande förslutning eller taktill varningsmärkning är straffsanktionerat i 29 kap. 3 § andra stycket 11 miljöbalken samt 7 kap. 3 och 4 §§ förordningen om miljöstraffsavgifter.

För barnskyddande förslutning gäller olika sanktioner beroende på vilken aktör som begått överträdelsen: återförsäljare omfattas av miljöstraffsavgift och övriga aktörer omfattas av straff. Kemikalieinspektionen bedömer inte att det behövs motsvarande uppdelning för försäljning av förbjudna ämnen eller blandningar via påfyllningsstationer. Anledningen till detta är tillhandahållande företrädesvis bedöms ske i ledet mellan leverantör till slutanvändare och därmed inte förväntas ske högre upp i leverantörsledet.

Det finns inget krav på tillstånd för att få tillhandahålla ämnen och blandningar via påfyllningsstationer. Kontrollen sker i stället genom att tillsynsmyndigheter utför inspektioner och utfärdar förelägganden eller förbud vid identifierade brister. Det anses dock inte tillräckligt att enbart kontrollera efterlevnad genom tillsyn, eftersom en överträdelse av förbudet mot att tillhandahålla de farligaste ämnena och blandningarna via påfyllningsstationer kan få allvarliga konsekvenser för

¹⁵ Prop. 2009/10:211 s. 22.

skyddet av människors hälsa och miljö. Mot bakgrund av detta gör Kemikalieinspektionen bedömningen att det är motiverat att införa sanktion för överträdelse av punkten k). Frågan är vilken typ av sanktion som är bäst lämpad när det kommer till denna överträdelse.

Utgångspunkten är att miljöstraffavgifter generellt bör användas för de lindrigare överträdelserna medan straff bör reserveras för de allvarigare.¹⁶ Att tillhandahålla förbjudna ämnen eller blandningar till enskilda personer där de själva kan fylla på behållare kan medföra allvarliga konsekvenser för både människors hälsa och miljö. En straffsanktion bedöms därför vara mest lämpligt.

Kemikalieinspektionen gör bedömningen att överträdelse av kravet skulle kunna omfattas av straffbestämmelsen i 29 kap. 3 § första stycket miljöbalken om miljöfarlig kemikaliehantering. De krav som ställs i punkt k) är emellertid så preciserade att de bör läggas till grund för en uttrycklig kriminalisering i 29 kap. 3 § andra stycket miljöbalken i likhet med de krav som idag är sanktionerade i den bestämmelsen. Kemikalieinspektionen föreslår därför att en straffbestämmelse som omfattar överträdelse av förbudet mot tillhandahållande av vissa ämnen och blandningar via påfyllningsstationer införs i 29 kap. 3 § 23 miljöbalken.

Straffbestämmelserna behöver anpassas till att kraven börjar tillämpas från den 1 juli 2026.

4.3.3 Reklam (artikel 48)

Genom ändringsförordningen renodlas artikel 48 i CLP-förordningen på så sätt att den endast reglerar reklam av ämnen och blandningar. Vidare utökas kraven på vad reklam ska innehålla när det kommer till ämnen respektive blandningar som klassificerats som farliga. Bestämmelsen innebär även att reklam inte får innehålla angivelser såsom ”inte giftigt”, ”inte hälsoskadligt”, ”inte förorenande”, ”miljövänligt” eller liknande. Det införs också ett undantag för vissa uppgifter vid icke-visuell reklam.

4.3.3.1 Behov av nationella författningsändringar

Kraven för reklam regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser.

Det finns nationella bestämmelser som berörs av ändringen. En statlig tillsynsmyndighet ska göra anmälan till Konsumentombudsmannen om myndigheten ur hälso- eller miljöskyddsperspektiv anser att det finns skäl för

¹⁶ Prop. 2005/06:182 s. 44.

ingripande mot marknadsföringen av en kemisk produkt eller bioteknisk organism enligt marknadsföringslagen (2008:846). Det framgår av 35 § förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer. Kemikalieinspektionen gör bedömningen att bestämmelsen inte hindrar att myndigheten utför kontroll av de reklambestämmelser som finns i de EU-rättsakter som myndigheten ansvarar för, det vill säga artikel 48 i CLP-förordningen, artikel 66 i EU:s växtskyddsmedelsförordning samt artikel 72 i EU:s biocidförordningen.

Ändringarna kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör i samband med reklam anger felaktiga uppgifter eller inte anger uppgifter utifrån vad som krävs i bestämmelserna.

Förhållande till tryckfrihetsförordningen

Frågan om reklam föranleder överväganden i förhållande till tryckfrihetsförordningens bestämmelser. Tryckfrihetsförordningen hindrar inte att det i lag meddelas föreskrifter om förbud mot kommersiella annonser som meddelats till skydd för människors hälsa eller miljön enligt förpliktelse som följer av medlemskapet i Europeiska unionen. Det framgår av 1 kap. 12 § 3 tryckfrihetsförordningen. Med förbud anses inte endast totalförbud utan också villkor för annonsering eller andra begränsningar i rätten att annonsera.¹⁷ Inte heller yttrandefrihetsgrundlagen innebär något hinder mot reglering av reklam i lag, se 1 kap. 19 § yttrandefrihetsgrundlagen.¹⁸

Befintlig sanktionering av krav på reklam för ämnen och blandningar

Reklambestämmelsen i CLP-förordningen har inte tidigare varit sanktionerad. Motsvarande reglering av reklam i EU:s växtskyddsmedelsförordning och EU:s biocidförordning omfattas av straffansvar enligt 29 kap. 6 § första stycket 7 c respektive 8 b miljöbalken. De nya kraven på reklam i CLP-förordningen har stora likheter med de regler om reklam som finns i EU:s växtskyddsmedelsförordning samt EU:s biocidförordning. En skillnad är att växtskyddsmedel och biocidprodukter måste vara godkända innan de får släppas ut på marknaden. Vidare är CLP-förordningens krav på vilka uppgifter som ska anges i reklam mer omfattande.

Tidigare reglering av reklam

Innan CLP-förordningen antogs fanns motsvarande bestämmelser om reklam för kemiska produkter i 14 kap. miljöbalken¹⁹. Överträdelse av bestämmelserna

¹⁷ Prop. 1973:123 s. 47 och prop. 1993/94:114 s. 33.

¹⁸ Prop. 2011/12:59 s. 34 och prop. 2015/16:160 sid. 52.

¹⁹ Implementering av rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen (ämnesdirektivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG av den 31 maj 1999 om

omfattades av straffansvar enligt 29 kap. 6 § första stycket 1 d miljöbalken. Bestämmelserna infördes genom lagen (2003:232) om ändring av miljöbalken²⁰. De nationella bestämmelserna om reklam för ämnen och blandningar togs bort genom lag (2016:781) om ändring i miljöbalken. Det är oklart varför reklambestämmelsen i CLP-förordningen inte kriminaliserades när förordningen antogs, mot bakgrund av att motsvarande bestämmelse i miljöbalken var kriminaliserad. Kemikalieinspektionen kan dock konstatera att överträdelse av bestämmelser om reklam för ämnen och blandningar har varit kriminaliserat i svensk rätt.

I samband med att straffbestämmelser infördes för överträdelse av krav i CLP-förordningen behölls bestämmelsen om reklam i 14 kap. miljöbalken eftersom de direktiv den implementerade fortsatte att gälla under viss tid. Regeringen uttalade att eftersom klassificering och märkning fortfarande i viss utsträckning skulle göras enligt reglerna i ämnes- och preparatdirektiven behövde straffbestämmelserna i 29 kap. 6 § första stycket 1 a och 1 b kvarstå.²¹ Regeringen såg också att det fanns ett behov av att bestämmelsen i 29 kap. 6 § första stycket 1 c finns kvar eftersom den även omfattade överträdelse av andra krav, exempelvis märkning av bekämpningsmedel. Överträdelse av reklambestämmelsen i CLP-förordningen kan inte anses omfattas av det befintliga straffansvaret i 29 kap. 6 § första stycket eftersom det reglerar överträdelse av krav i 14 kap. miljöbalken.

Kemikalieinspektionens bedömning

Frågan är om det finns skäl att nu införa en straffsanktion för överträdelse av artikel 48 i den reviderade CLP-förordningen.

Det som talar emot en kriminalisering är att konsumenten kommer att ha tillgång till ämnet eller blandningens märkning vid köptillfället. Det gäller både vid köp i butik genom märkningskraven i artikel 17 och vid köp via distansförsäljning genom att märkningsuppgifter då ska anges i erbjudandet enligt artikel 48a.

Samtidigt är syftet med reklambestämmelsen i förlängningen att skydda hälsa och miljö från de risker för skada som ämnen och blandningar medför. De krav på produktinformation i form av reklam som ställs i CLP-förordningen är en mycket viktig del av det skydd som är nödvändigt för att skador på människors hälsa och miljön inte ska riskera att uppkomma i samband med hantering av ämnen och blandningar. Om en produkt används på fel sätt, riskerar den att orsaka skador både på den som använder ämnet eller blandningen, andra personer på till exempel

tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat (preparatdirektivet).

²⁰ Prop. 2002/03:37, bet. 2002/03:MJU14.

²¹ Prop. 2009/10:211 s. 27.

arbetsplatser och i hushåll samt på miljön i övrigt. Reklam är vidare ett viktigt verktyg för att påverka konsumenten och det är viktigt att den innehåller den information som förordningen kräver. Det kan även konstateras att motsvarande tidigare bestämmelse om reklam för ämnen och blandningar i 14 kap. miljöbalken var straffsanktionerad. Vid en samlad bedömning anser Kemikalieinspektionen därför att överträdelse av kravet i artikel 48 bör vara sanktionerat.

Val av sanktion

Frågan är vilken typ av sanktion som är lämplig att införa för överträdelse av kravet. Utgångspunkten är att miljöstraffsavgifter generellt bör användas för de lindrigare överträdelserna medan straff bör reserveras för de allvarigare.²² Det finns flera omständigheter som är styrande för valet av sanktion. En har att göra med den karaktär som ett ärende typiskt sett har. Exempelvis lämpar sig mer komplicerade och svårutredda ärenden sämre för den handläggningsform som gäller för ärenden om miljöstraffsavgift. Av i första hand rättssäkerhetsskäl bör sådana ärenden inte vara förenade med några betydande bevissvårigheter. Ett godtagbart beslutsunderlag ska kunna åstadkommas endast med begränsad skriftväxling. Till skillnad från brottmål krävs varken uppsåt eller oaktsamhet för ett beslut om miljöstraffsavgift, där ansvaret för en konstaterad överträdelse är strikt.²³

Systemet med miljöstraffsavgifter är alltså utformat för att beivra överträdelser genom ett snabbt, tydligt, enkelt och schabloniserat förfarande. En annan omständighet är betydelsen av det intresse som de aktuella bestämmelserna syftar till att skydda. Om en överträdelse av en viss bestämmelse kan leda till att människor eller miljön kommer till skada är det mycket som talar för en straffsanktion. Det straffrättsliga förfarandet bör således endast komma i fråga för allvarliga överträdelser. Systemet med miljöstraffsavgifter är däremot till för att beivra överträdelser av mindre allvarligt slag.

Kravet i artikel 48 på vilka uppgifter som ska anges i reklam är tydliga och det bedöms inte krävas någon ingående utredning av kontrollmyndigheten för att kunna konstatera om överträdelse har skett. Vidare går det att objektivt konstatera om kraven i bestämmelsen är uppfyllda eller inte. Detta talar för att miljöstraffsavgift är en lämplig sanktionsform för överträdelse av artikel 48 i CLP-förordningen. Kemikalieinspektionen föreslår därför att en ny miljöstraffsavgift införs i 7 kap. 5 a § i förordningen om miljöstraffsavgifter för överträdelse av att lämna felaktig faroinformation eller inte lämna faroinformation. Överträdelserna föreslås avse "faroinformation" mot bakgrund av

²² Prop. 2005/06:182 s. 44.

²³ Prop. 2015/16:160 s. 58.

att den typ uppgifter som ska lämnas i reklam faller in under begreppet enligt CLP-förordningen. Med utgångspunkt i de miljöstraffavgifter som gäller för andra överträdelse av CLP-förordningen anser Kemikalieinspektionen att ett lämpligt belopp är 10 000 kronor.

En ny straffbestämmelse behöver anpassas till att kraven börjar tillämpas från den 1 juli 2026.

4.3.4 Distansförsäljning (artikel 48a)

I CLP-förordningen regleras distansförsäljning i en ny artikel 48a. Bestämmelsen innebär att när ämnen och blandningar släpps ut på marknaden genom distansförsäljning ska de märkningsuppgifter som avses i artikel 17 i CLP-förordningen anges tydligt och synligt i erbjudandet. Syftet med bestämmelsen är att köpare ska få samma information i erbjudanden om köp av ämnen och blandningar via distansförsäljning som vid köp i fysisk butik, exempelvis när en konsument köper ämnen eller blandningar i en webbshop.

4.3.4.1 Behov av nationella författningsändringar

Kravet för distansförsäljning regleras på EU-nivå och medför inget behov av nationell anpassning för att kunna tillämpas. Det saknas därför behov av kompletterande nationella bestämmelser. Vidare saknas befintliga nationella bestämmelser som påverkas av ändringen. Ändringen kan medföra behov av att införa nya sanktioner eller ändra befintliga sanktioner för det fall en aktör lämnar felaktiga uppgifter eller inte lämnar märkningsuppgifter utifrån vad som krävs i bestämmelsen.

Vid ett köp i fysisk butik får köpare information om ämnen och blandningars farliga egenskaper och nödvändiga skyddsåtgärder genom märkningen. Överträdelse av märkningskraven i CLP-förordningen är sanktionerad genom 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken. Detta talar för att överträdelse av kravet på att tillhandahålla motsvarande märkningsuppgifter vid distansförsäljning bör omfattas av straffansvar.

Visserligen måste förpackningen av ett ämne eller blandning som köpts via distansförsäljning vara märkt. När köparen får hem ämnet eller blandningen får den då tillgång till information avseende faroegenskaper samt nödvändiga skyddsåtgärder. Samtidigt är den information som ges vid försäljningstillfället viktig för att konsumenten ska kunna göra informerade köp samt produktval för att välja mindre farliga produkter. För att det ska vara möjligt behöver köparen få tillgång till information om faroegenskaper och nödvändiga skyddsåtgärder innan köpet genomförs. Kravet ska ses i en kontext där försäljningen via e-handel ökar

och Kemikalieinspektionen ser många brister hos produkter som tillhandahålls via distansförsäljning. Mot denna bakgrund gör myndigheten bedömningen att det är motiverat att införa sanktion i form av straffansvar vid överträdelse av kravet i nya artikel 48a. Eftersom överträdelse av krav på märkning på förpackningen av ämnen och blandningar är förenat med straffansvar anses det motiverat att motsvarande ska gälla även vid överträdelse av kravet att ange märkningsuppgifter vid distansförsäljning. Kemikalieinspektionen föreslår därför att en ny miljöstraffsavgift införs i 29 kap. 6 § första stycket 6 e i miljöbalken. Sanktionen av överträdelse av kravet föreslås avse att *”lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter”* vid distansförsäljning. Syftet är att säkerställa att överträdelse av kravet omfattas av sanktionen eftersom skyldigheten avser att ange märkningsuppgifter i ett erbjudande om distansförsäljning. Vidare är syftet att skapa tydlighet genom en enhetlig begreppsanvändning.

En ny straffsbestämmelse behöver anpassas till att kraven börjar tillämpas från den 1 juli 2026.

4.3.5 Behov av övergångsbestämmelser

Straff ska bestämmas efter den lag som gällde när överträdelse skedde. Det följer av huvudregeln i 5 § andra stycket lagen (1964:163) om införande av brottsbalken. Kemikalieinspektionen bedömer därmed inte att det finns behov av övergångsbestämmelser för de straffsanktioner som föreslås i rapporten.

5 Slutsatser

Kemikalieinspektionen kan konstatera att ett flertal av de ändringar som införs i CLP-förordningen är av sådan karaktär att de inte medför något behov av nationella författningsändringar.

Kemikalieinspektionen bedömer att det finns ett behov av att sanktionera flera av de nya skyldigheter som införs i syfte att säkerställa lagefterlevnad. Detta beror på att överträdelse av kraven bedöms kunna medföra allvarliga konsekvenser för skyddet för hälsa och miljö. En del av dessa skyldigheter bedöms omfattas av redan befintliga sanktioner genom den hänvisningssystematik som används i miljöbalken. För de skyldigheter som inte bedöms omfattas av befintliga sanktioner föreslår Kemikalieinspektionen att nya sanktioner införs, antingen i form av straff eller miljöstraffsavgift.

Vi föreslår fem straffsanktioner för överträdelse av nya krav i CLP-förordningen avseende tillhandahållande av ämnen och blandningar via påfyllningsstationer samt distansförsäljning. Vidare föreslås ändring av en befintlig straffsanktion avseende märkning i syfte att bredda bestämmelsens tillämpningsområde. Slutligen föreslås en ny miljöstraffsavgift vad gäller nya krav på reklam för ämnen och blandningar.

6 Bilaga 1 – Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

Enligt riksdagens beslut²⁴ föreskrivs i fråga om miljöbalken att 29 kap. 3 § andra stycket, 6 § första stycket 6, ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 kap.

3 §

För miljöfarlig kemikaliehantering döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet tar befattning med en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt utan att vidta de skyddsåtgärder, produktval eller försiktighetsmått i övrigt som behövs på grund av produktens, organismens eller varans inneboende egenskaper och genom denna underlåtenhet orsakar eller riskerar att orsaka skada på människor eller i miljön.

För miljöfarlig kemikaliehantering döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot ett förbud att sprida bekämpningsmedel enligt 14 kap. 7 §,
2. bryter mot ett förbud eller en föreskrift om en skyddsåtgärd, ett produktval eller ett annat försiktighetsmått som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap.,
3. på marknaden släpper ut ett tvätt- eller rengöringsmedel eller en tensid för ett sådant medel utan att följa en skyldighet enligt artikel 3 eller 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel,
4. bryter mot en begränsning för att tillverka, släppa ut på marknaden eller använda ett ämne enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föroreningar,
5. i fråga om åtgärder för bortskaffande eller återvinning av avfall bryter mot artikel 7.2 eller 7.3 i förordning (EU) 2019/1021,
6. i fråga om åtgärder för att hindra eller åtgärda läckage av fluorerade växthusgaser bryter mot bestämmelserna i artikel 3.2 eller 3.3 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 av den 16 april 2014 om fluorerade växthusgaser,
7. i fråga om att återvinning av fluorerade växthusgaser ska utföras av certifierad personal eller personal med lämplig utbildning bryter mot en bestämmelse i artikel 8.1 eller 8.3 i förordning (EU) nr 517/2014,

²⁴ Infoga referens till beslut

8. släpper ut en fluorerad växthusgas på marknaden eller använder en sådan gas och därigenom bryter mot ett förbud i artikel 11.1 eller 13 i förordning (EU) nr 517/2014,

9. bryter mot en begränsning för att tillverka, släppa ut på marknaden eller använda ett ämne, som sådant eller ingående i en blandning eller i en vara, enligt artikel 67 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG,

10. släpper ut en kemisk produkt eller ett explosivt föremål på marknaden utan att följa en skyldighet i artikel 35.1 eller 35.2 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006,

11. i egenskap av att vara tillverkare, nedströmsanvändare eller någon som för in en kemisk produkt eller ett explosivt föremål till Sverige, släpper ut produkten eller föremålet på marknaden utan att följa en skyldighet i artikel 35.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008,

12. bryter mot ett förbud eller en begränsning för att producera, använda, importera, exportera eller på marknaden släppa ut ett ämne, en produkt eller en utrustning enligt artikel 4, 5, 6, 15.1, 17.1, 20.1 eller 24.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

13. i fråga om åtgärder för återvinning och destruktion av ozonnedbrytande ämnen bryter mot artikel 22.1, 22.2 eller 22.4 i förordning (EG) nr 1005/2009,

14. i fråga om åtgärder för att hindra eller minska läckage av ozonnedbrytande ämnen bryter mot artikel 23.1, 23.5 eller 23.6 i förordning (EG) nr 1005/2009,

15. använder ett växtskyddsmedel utan att följa de villkor som framgår av märkningen enligt vad som krävs i artikel 55 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG,

16. på marknaden släpper ut ett växtskyddsmedel eller ett hjälpämne som allmänheten får tillgång till, utan att se till att medlet eller ämnet innehåller sådana beståndsdelar som avskräcker från eller förhindrar konsumtion enligt vad som krävs i artikel 64.2 i förordning (EG) nr 1107/2009,

17. på marknaden släpper ut ett växtskyddsmedel eller ett hjälpämne utan att följa en skyldighet i artikel 64.3 i förordning (EG) nr 1107/2009,

18. på marknaden släpper ut en kosmetisk produkt i strid med ett förbud eller en begränsning i artikel 14, 15.1 eller 15.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1223/2009 av den 30 november 2009 om kosmetiska produkter, om inte förekomsten av ett förbjudet ämne i en kosmetisk produkt kan anses tillåten enligt artikel 17 i samma förordning,

19. på marknaden släpper ut en kosmetisk produkt utan att produkten har genomgått en säkerhetsbedömning i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) nr 1223/2009, eller att en säkerhetsrapport har upprättats i enlighet med samma artikel,

20. använder en biocidprodukt utan att följa de bestämmelser och villkor som följer av märkningen enligt vad som krävs i artikel 17.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter,

21. på marknaden släpper ut en behandlad vara utan att följa en skyldighet i artikel 58.2 i förordning (EU) nr 528/2012, *eller*

22. i egenskap av innehavare av ett produktgodkännande av en biocidprodukt inte ser till att produkten innehåller beståndsdelar som avskräcker från konsumtion enligt vad som krävs i artikel 69.1 andra stycket andra meningen i förordning (EU) nr 528/2012.

21. på marknaden släpper ut en behandlad vara utan att följa en skyldighet i artikel 58.2 i förordning (EU) nr 528/2012,

22. i egenskap av innehavare av ett produktgodkännande av en biocidprodukt inte ser till att produkten innehåller beståndsdelar som avskräcker från konsumtion enligt vad som krävs i artikel 69.1 andra stycket andra meningen i förordning (EU) nr 528/2012,

23. bryter mot ett förbud att släppa ut på marknaden ett ämne eller en blandning enligt artikel 35.2a i förordning (EG) nr 1272/2008, eller

24. i fråga om krav på förpackning, släpper ut ett ämne eller en blandning på marknaden utan att följa en skyldighet i artikel 35.2a i förordning (EG) nr 1272/2008.

6 §

För bristfällig miljöinformation döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. i fråga om kemiska produkter eller biotekniska organismer bryter mot bestämmelserna om produktinformation i 14 kap. genom att

a) felaktigt klassificera eller inte klassificera en produkt enligt vad som krävs i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap.,

b) inte märka en produkt eller att lämna annan produktinformation enligt vad som krävs i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap.,

c) inte med en lämplig symbol eller beteckning för fara eller risk eller med annan tydlig varningstext märka en produkt eller på annat sätt lämna produktinformation, om märkningen eller informationen behövs till skydd för människors hälsa eller miljön, eller

d) lämna oriktig eller bristfällig produktinformation,

2. i fråga om kemiska produkter bryter mot en bestämmelse i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 av den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier genom att

a) inte märka en produkt med en farosymbol, en farobeteckning, en riskfras eller ett varningsmärke enligt vad som krävs i förordningens artikel 17.1,

b) inte lämna säkerhetsdatablad enligt vad som krävs i förordningens artikel 17.3, eller

c) lämna oriktig uppgift i märkningen eller säkerhetsdatabladet,

3. i fråga om tvätt- eller rengöringsmedel bryter mot förordning (EG) nr 648/2004 genom att inte märka förpackningar enligt vad som krävs i förordningens artikel 11,

4. i fråga om produkter och utrustning som innehåller fluorerade växthusgaser bryter mot förordning (EU) nr 517/2014 genom att inte märka produkter och utrustning enligt vad som krävs i förordningens artikel 12,

5. i fråga om kemiska produkter bryter mot förordning (EG) nr 1907/2006 genom att

a) inte förse mottagaren av ett ämne eller en blandning med ett säkerhetsdatablad enligt kraven i artikel 31,

b) lämna oriktig eller bristfällig uppgift i säkerhetsdatabladet, eller

c) inte enligt vad som krävs i artikel 33 tillhandahålla en mottagare eller konsument information om namn på ett ämne som ingår i en vara och finns angivet i bilaga XIV till förordningen eller angivet i den kandidatförteckning som avses i artikel 59,

6. i fråga om kemiska produkter och explosiva föremål bryter mot förordning (EG) nr 1272/2008 genom att

a) felaktigt klassificera eller inte klassificera ett ämne, en blandning eller ett explosivt föremål enligt vad som krävs i artiklarna 4.1, 4.2, 4.3 eller 4.8, *eller*

b) *felaktigt märka* eller inte *märka* ett ämne, en blandning eller ett explosivt föremål enligt vad som krävs i artiklarna 4.4, 4.7 eller 4.8,

a) felaktigt klassificera eller inte klassificera ett ämne, en blandning eller ett explosivt föremål enligt vad som krävs i artiklarna 4.1, 4.2, 4.3 eller 4.8,

b) *lämna felaktiga märkningsuppgifter* eller inte *lämna märkningsuppgifter* för ett ämne, en blandning eller ett explosivt föremål

enligt vad som krävs i artiklarna 4.4, 4.7 eller 4.8,

c) lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter för ett ämne eller en blandning enligt vad som krävs i artikel 35.2a

d) lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter för en påfyllningsstation enligt vad som krävs i artikel 35.2a,

e) lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter enligt vad som krävs i artikel 48a,

7. i fråga om behandlat utsäde eller växtskyddsmedel bryter mot förordning (EG) nr 1107/2009 genom att

a) felaktigt märka eller inte märka ett behandlat utsäde enligt vad som krävs i artikel 49.4,

b) felaktigt märka eller inte märka ett växtskyddsmedel enligt vad som krävs i artikel 65.1 och i kommissionens förordning (EU) nr 547/2011 av den 8 juni 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller märkningskrav för växtskyddsmedel, eller

c) lämna oriktig eller bristfällig produktinformation enligt vad som krävs i artikel 66.1, 66.2 eller 66.5, eller

8. i fråga om en biocidprodukt eller behandlad vara bryter mot förordning (EU) nr 528/2012 genom att

a) inte märka produkten eller varan på ett sätt som uppfyller kraven i artikel 58.3 eller artikel 69.2, eller

b) inte lämna produktinformation som uppfyller kraven i artikel 72.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om underlåtenheten eller den oriktiga eller bristfälliga informationen varit sådan att den inte kunnat försvåra bedömningen av risken för skada på människors hälsa eller i miljön. Ansvar ska inte heller dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 9 § första stycket 9.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter

att det ska införas en ny paragraf, 7 kap. § 5 a, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

5 a §

För en överträdelse av artikel 48 i förordning (EG) nr 1272/2008 genom att lämna felaktig faroinformation eller inte lämna faroinformation i reklam för ett ämne eller en blandning ska en miljöstraffavgift betalas med 10 000 kronor.

7 Bilaga 2 – Konsekvensanalys

I detta avsnitt beskrivs effekter av förslagen för berörda aktörer.

Konsekvensbeskrivningen har utförts i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

7.1 Problemet och vilken förändring som eftersträvas

Den reviderade CLP-förordningen trädde i kraft den 10 december 2024.

Uppdateringen medför flera nya krav i syfte att skydda hälsa och miljö samt förbättra den inre marknaden, varav flera riktar sig till de leverantörer som släpper ut ämnen och blandningar på marknaden. Reglerna är harmoniserade inom EU.

Enligt CLP-förordningen är medlemsstaterna skyldiga att införa bestämmelser om sanktioner vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen, eftersom överträdelse kan skada människors hälsa och miljö. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Detta framgår av skälsats 66 och artikel 47 i förordningen. Överträdelse av befintliga bestämmelser i CLP-förordningen är sanktionerade sedan tidigare, antingen genom straff i 29 kap. miljöbalken eller genom att vara förenad med miljöstraffavgift enligt förordningen om miljöstraffavgifter. Att underlåta att införa sanktion för överträdelse av de nya kraven bedöms därför inte vara ett alternativ.

Kemikalieinspektionen har analyserat behovet av författningsändringar med anledning av den uppdaterade CLP-förordningen. Slutsatsen är att det finns behov av att införa sanktioner för överträdelse av vissa nya bestämmelser i förordningen, i form av straff eller miljöstraffavgift. De nya reglerna utgör ett viktigt led i att säkerställa ett högt skydd för hälsa och miljö genom att leverantörer av ämnen och blandningar åläggs skyldigheter för att minska risken med ämnen och blandningar. Det finns en risk att regelverket inte följs om leverantörerna kan underlåta att följa de nya kraven utan att det får kännbara konsekvenser. De nya krav som enligt Kemikalieinspektionen bör förenas med sanktion genom straff rör märkning, påfyllningsstationer och distansförsäljning. Vad gäller kravet på reklam föreslås överträdelse förenas med miljöstraffavgift.

Överträdelse av bestämmelser i CLP-förordningen är förenat med sanktion i form av straff eller miljöstraffavgift sedan tidigare. Sanktionering av överträdelse av ovan nämnda nya bestämmelser förväntas dels bidra till en ökad efterlevnad av kraven genom att verka avskräckande, dels medföra effektiva och proportionerliga påföljder för att signalera att samhället tar allvarligt på denna typ av överträdelser. Det bedöms som viktigt att hantera överträdelse av nya krav på samma sätt som befintliga krav när de syftar till att skydda samma typ av intresse, i detta fall hälsa och miljö.

7.2 Konsekvenser om inga ytterligare åtgärder vidtas

Om ändringarna i den reviderade CLP-förordningen inte sanktioneras genom straff eller miljöstraffavgift skulle det innebära att det saknas sanktioner med avskräckande verkan för vissa av de nya kraven i förordningen. Detta skulle kunna innebära en ökad risk för överträdelser vilket i längden riskerar att leda till skada på människors hälsa och miljö. Det skulle vidare avvika från nuvarande praxis att sanktionera denna typ av överträdelser av CLP-förordningen genom straff eller miljöstraffavgift. Detta skulle sända en signal om att överträdelse av de nya kraven i CLP-förordningen inte är tillräckligt allvarliga för att sanktioneras genom straff eller miljöstraffavgift.

I avsaknad av sanktioner skulle det vara möjligt att vidta åtgärder i form av föreläggande mot leverantörer som begår överträdelser. Att sanktionera överträdelser av förordningen enbart genom åtgärder inom ramen för marknads kontroll bedöms dock inte uppfylla kravet på att sanktioner ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande, i den mening som avses i artikel 47 i CLP-förordningen. Eftersom åtgärder inom marknads kontrollen är framåtsyftande kommer det inte vara möjligt att åtgärda överträdelser som ligger bakåt i tiden och därmed får sådana överträdelser inga konsekvenser. En annan nackdel är att det blir svårt för aktörer att på förhand bedöma vilka konsekvenser som en överträdelse medför.

7.3 Förslagen och alternativa lösningar

7.3.1 Lämna märkningsinformation på annat sätt (artikel 29.3 och del 5 i bilaga II, 29.4b och 34a.2)

Kemikalieinspektionen föreslår att nuvarande straffbestämmelse som reglerar felaktig märkning eller avsaknad av märkning av ämnen, blandningar och explosiva föremål ändras så att även märkningsinformation som lämnas på annat sätt omfattas av straffbestämmelsen i 29 kap. 6 § första stycket 6 b miljöbalken.

De skyldigheter som avses omfattas av bestämmelsen om märkningskrav på pumpar vid påfyllningsstationer som pumpar ett ämne eller en blandning direkt in i en behållare som utgör en integrerad del av ett fordon och från vilken ämnet eller blandningen normalt inte är avsett att avlägsnas, enligt vad som regleras i artikel 29.3 samt avsnitt 5 i bilaga II till CLP-förordningen. I dessa fall ska märkningsuppgifter tillhandahållas på en synlig plats på respektive pump.

Det gäller vidare märkningskrav på förpackningar av ammunition som är avsedd att användas av försvarsstyrkor, där märkning i enlighet med märkningskraven skulle innebära en oacceptabel säkerhetsrisk för ammunitionen eller för den militära eller icke-militära personalen och tillräcklig kamouflering inte kan säkerställas, enligt vad som regleras i artikel 29.4b i CLP-förordningen. I dessa fall ska försvarsstyrkorna förses med ett säkerhetsdatablad eller om inget säkerhetsdatablad krävs, en kopia av märkningsuppgifterna.

Det gäller även märkningskrav för bärbara behållare avsedda att användas för bränslen, i vilka det pumpas fordonsbränslen som tillhandahålls via en påfyllningsstation, enligt vad som regleras i artikel 29.3 samt avsnitt 5 i bilaga II till CLP-förordningen. I dessa fall ska en fysisk kopia av märkningsuppgifter även tillhandahållas för att fästas på behållaren.

Slutligen gäller det krav att lämna märkningsuppgifter på annat sätt enligt artikel 34a.2, antingen på begäran eller när den digitala etiketten tillfälligt inte är tillgänglig.

Utöver ovanstående innebär förslaget att kravet på att lämna en kopia av märkningsuppgifter vid utsläppande av färdigblandad våt cement eller betong på marknaden enligt vad som regleras i artikel 29.3 samt avsnitt 5 i bilaga II till CLP-förordningen sedan tidigare, blir straffsanktionerat.

Alternativa förslag

Som alternativ till straffsanktion skulle det vara möjligt att införa miljöstraffsavgift för överträdelse av kraven. När det kommer till krav att lämna märkningsinformation på annat sätt går det på ett relativt enkelt sätt att bedöma om kraven är uppfyllda genom att uppgifterna har lämnats eller inte, vilket skulle kunna tala för att en miljöstraffsavgift är lämplig. Det är dock inte möjligt att göra en skönsmässig bedömning av om överträdelsen är ringa eller grov vid sanktionering med miljöstraffsavgift, vilket är möjligt vid straff. Det kan vara nödvändigt att göra en sådan bedömning om överträdelsen består i att vissa märkningsuppgifter saknas eller är felaktiga. Det kan därför vara lämpligare att sanktionera överträdelse av kraven med straff. En jämförelse kan också göras med märkning av förpackningar av ämnen och blandningar där överträdelse är straffsanktionerad.

När det gäller kravet att lämna märkningsuppgifter på annat sätt avseende ammunition så gäller den skyldigheten enbart för tillverkare, importörer och nedströmsanvändare, det vill säga aktörer högre upp i distributionskedjan. Kemikalieinspektionen konstaterar att sanktion genom miljöstraffsavgift är vanligare när det kommer till skyldigheter för aktörer längre ner i

distributionskedjan, eftersom de ofta har ett mer begränsat ansvar än aktörer högre upp i kedjan.

7.3.2 Försäljning via påfyllningsstationer (artikel 35.2a)

Kemikalieinspektionen föreslår att ett straffansvar införs vid underlåtelse att märka eller felaktigt märka en påfyllningsstation, enligt vad som regleras i artikel 35.2a samt avsnitt 3.4 i bilaga II till CLP-förordningen. Det föreslås även införas straffansvar för överträdelse av de märknings- och förpackningskrav som gäller för kollin som fylls på med ämnen och blandningar via en påfyllningsstation.

Därutöver föreslås att straffansvar införs för överträdelse av förbudet att via en påfyllningsstation tillhandahålla ämnen och blandningar som uppfyller kriterierna för klassificering i vissa faroklasser eller farokategorier, till exempel akut toxiska, brandfarliga gaser samt cancerframkallande, mutagena eller reproduktionsstörande.

Alternativa förslag

Ett möjligt alternativ är att införa miljöstraffavgift för överträdelse av kraven.

Vad gäller kravet på märkning av påfyllningsstationer får det anses motsvara kravet att märka förpackningar med ämnen och blandningar, där informationen bland annat syftar till att ge konsumenten faroinformation och hjälpa denne göra informerade val för att exempelvis köpa mindre farliga produkter. Att inte märka eller felaktigt märka förpackningar är förenat med straffansvar, varför motsvarande överträdelse av kravet att märka påfyllningsstationer bör följa samma systematik. Vidare saknar nuvarande system för miljöstraffavgifter möjlighet att beakta om överträdelsen är ringa eller grov. Vid överträdelse av kraven skulle därmed möjlighet att ta hänsyn om endast ett eller samtliga märkningskrav saknas. Det kan vara nödvändigt att göra en sådan bedömning och det kan därför vara lämpligare att sanktionera överträdelse av kraven med straff.

När det kommer till krav avseende märkning och förpackning av kollin som fylls på via påfyllningsstationer kan det konstateras att motsvarande befintliga krav avseende ämnen och blandningar som tillhandahålls i förpackningar omfattas av straffansvar. Detta talar för att motsvarande även bör gälla påfyllda kollin. Det kan vidare finnas behov av att anpassa påföljden utifrån den aktuella överträdelsen beroende på om den är ringa eller grov, vilket inte är möjligt inom systemet för miljöstraffavgift.

Vad gäller förbudet mot att tillhandahålla vissa ämnen och blandningar via en påfyllningsstation är det tydligt utformat och det får antas vara möjligt att bedöma om kraven överträts på ett enkelt sätt. Kemikalieinspektionen bedömer dock att en

överträdelse av förbudet är så pass allvarlig att miljöstraffavgift inte kan anses lämplig. Bakgrunden till detta är att de ämnen och blandningar som omfattas av kravet kan utgöra allvarliga risker för människors hälsa och att kravet är ett viktigt led i att skydda konsumenter som fyller på medhavda förpackningar i exempelvis matbutiker. Nuvarande system för miljöstraffavgifter saknar möjlighet till beaktande av om överträdelsen är ringa eller grov. Det finns därmed ingen nyansering av överträdelsen vid tillhandahållandet utan denna bedömning är enbart möjlig vid åtal. Kemikalieinspektionen anser att det är nödvändigt att kunna göra en sådan bedömning och det är därför lämpligare att sanktionera överträdelse av kravet med straff.

7.3.3 Reklam (artikel 48)

Kemikalieinspektionen föreslår att det införs en miljöstraffavgift för överträdelse av artikel 48 genom att lämna felaktig faroinformation eller inte lämna faroinformation i reklam för ett ämne eller en blandning, enligt vad som regleras i artikel 48 i CLP-förordningen.

Alternativa förslag

Ett möjligt alternativ är att införa straff för överträdelsen. En straffsanktionering skulle möjliggöra en skönsmässig bedömning av överträdelsen med avseende på om den är ringa eller grov. Det skulle kunna vara nödvändigt att göra en sådan bedömning när det kommer till om viss faroinformation saknas eller är felaktig i reklam. En jämförelse kan också göras med överträdelse av bestämmelser om reklam för bekämpningsmedel vilka också är straffsanktionerade. Sammantaget gör dock Kemikalieinspektionen bedömningen att miljöstraffavgift är en mer lämplig sanktion för överträdelse av detta krav.

7.3.4 Information vid distansförsäljning (artikel 48a)

Kemikalieinspektionen föreslår att det införs ett straffansvar för överträdelse av artikel 48a genom att lämna felaktiga märkningsuppgifter eller inte lämna märkningsuppgifter vid distansförsäljning, enligt vad som krävs i artikel 48a i CLP-förordningen.

Alternativa förslag

Som alternativ till straffsanktion skulle det vara möjligt att införa miljöstraffavgift. När det kommer till kraven att lämna märkningsinformation på annat sätt går det att bedöma om kraven är uppfyllda genom att uppgifterna har lämnats eller inte. När det kommer till miljöstraffavgift är det dock inte möjligt att göra en skönsmässig bedömning av överträdelsen med avseende på om den är ringa eller grov, vilket är möjligt vid straff. Det kan vara nödvändigt att göra en sådan bedömning när det kommer till om vissa märkningsuppgifter saknas

eller är felaktiga. Det kan därför vara lämpligare med straff. En jämförelse kan också göras med märkning av förpackningar av ämnen och blandningar där överträdelse är straffsanktionerad.

7.4 Samråd

Kemikalieinspektionen har samrått med Åklagarmyndigheten om behovet av ändring i 29 kap. 6 § andra stycket 6b för att överträdelse av krav att lämna märkning på annat sätt ska omfattas. Åklagarmyndigheten delar Kemikalieinspektionens bedömning att en sådan ändring behövs för att överträdelsen ska rymmas inom sanktionen.

Kemikalieinspektionen har även samrått med myndigheter vars föreskrifter innehåller hänvisningar till CLP-förordningen vad gäller bedömningen av om deras föreskrifter påverkas av revideringen av CLP-förordningen. Arbetsmiljöverket, Boverket, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen har inte haft några synpunkter på Kemikalieinspektionens bedömning. Läkemedelsverket har framfört att deras föreskrifter kan behöva komma att ändras med anledning av det nya kravet på ekonomisk aktör inom EU i artikel 4.11 i CLP-förordningen. Verket har även lyft behov av tolkning av det nya kravet i artikel 4.11 och myndigheterna har fört en dialog kring detta och nått en samsyn i frågan.

7.5 Berörda aktörer

Samtliga 290 kommuner och 21 länsstyrelser berörs av förslagen i promemorian. Av de statliga myndigheterna berörs framför allt Kemikalieinspektionen, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och mark- och miljödomstolarna. Även Kammarkollegiet och Kronofogdemyndigheten berörs av förslagen.

De företag som tillhandahåller ämnen och blandningar på marknaden och omfattas av CLP-förordningen genom försäljning via påfyllningsstationer samt i oförpackad form, via distansförsäljning samt gör reklam för sådana ämnen och blandningar berörs av förslaget. Vidare berörs de företag som släpper ut viss ammunition på marknaden som är avsedd att användas av försvarsstyrkor. Även de företag som väljer att ange vissa märkningsuppgifter enbart digitalt berörs.

Det är idag en stor mängd företag, allt ifrån dagligvarubutiker och drivmedelsstationer till detaljhandelsföretag som säljer ämnen och blandningar. De företag som berörs kan vara såväl små lokala butiker som stora varumarknader och företag som enbart säljer konsumentprodukter, likväl företag som säljer produkter

för industrin eller för professionellt bruk. Utöver dessa berörs även e-handlare utan egna fysiska butiker.

Försäljning av ämnen och blandningar via påfyllningsstationer har inte tidigare varit tillåten, varför det är oklart hur många företag som kommer att tillhandahålla ämnen och blandningar på detta sätt när det nu blir möjligt. Däremot bedöms inte e-handelsföretag beröras av detta förslag eftersom försäljning via påfyllningsstationer förutsätts ske fysiskt på plats.

Kravet att lämna märkningsuppgifter på annat sätt, exempelvis via en fysisk kopia, berör de företag som tillverkar ammunition om dessa är avsedda att användas av försvarsstyrkor, och aktörer som tillhandahåller allmänheten ämnen och blandningar i oförpackat skick.

Det är svårt att uppskatta vilka företag som väljer att göra reklam för klassificerade ämnen eller blandningar, men potentiellt kan samtliga företag beröras.

Försäljning via distansförsäljning berör de företag som tillhandahåller ämnen eller blandningar via e-handel.

I tabell 1 nedan sammanfattas antal berörda företag per branschkategori

Bransch	Antal företag 2023
E-handel	24 000
Bensinstationer/försäljningsställen	3 000
Detaljhandel	7 000
Dagligvaruhandel (livsmedelsbutiker)	3 000
Kemisk industri	400
Tillverkning av ammunition	70
Summa	37 470

Källa: www.scb.se, www.drivkraftsverige.se, www.svenskdagligvaruhandel.se

I den mån förslaget leder till sanktionering av nya krav i CLP-förordningen kan det beröra allmänheten genom att skyddet för hälsa och miljö upprätthålls i högre utsträckning än om sanktioner inte införs. Detta beror på att de aktörer som omfattas av sanktionerna förväntas följa kraven i större utsträckning eftersom det får anses ha en avskräckande verkan.

7.6 Konsekvenser av förslagen

Vid framtagande av kraven i ändringsförordningen har en konsekvensanalys gjorts på EU-nivå och hänsyn har tagits till den börda som förordningen innebär. Enligt EU-kommissionens konsekvensutredning av bestämmelserna förväntas

förordningsförändringarna medföra miljö- och hälsoekonomisk nytta motsvarande över 300 miljoner euro per år, vilket överstiger administrativa och tillämpningskostnader för förordningen som tillsammans beräknas till cirka 74 miljoner euro per år. Det finns ingen anledning att tro att förutsättningarna för Sverige som genomsnitt skulle skilja sig från detta i någon betydande omfattning. Konsekvenserna som tas upp nedan är begränsade till de effekter som ett införande av sanktioner kan tänkas innebära för berörda.

7.6.1 Konsekvenser för verksamheter

Sanktioner i form av straffansvar avseende reglerna kopplat till påfyllningsstationer träffar de företag som väljer att tillhandahålla ämnen och blandningar via påfyllningsstationer. Sanktionerna i form av straffansvar gällande reglerna kopplade till märkning berör främst aktörer som tillhandahåller förpackningar med ammunition avsedd för försvarsstyrkor samt aktörer som ska lämna märkningsuppgifter på annat sätt. När det gäller sanktion i form av straffansvar vid överträdelse av kravet på information vid distansförsäljning omfattas e-handelsföretag eller andra aktörer som ägnar sig åt försäljning på distans.

Samtliga verksamheter som marknadsför sig via reklam kan träffas av miljöstraffansvar vid underlåtenhet att följa krav på faroinformation i reklam.

Förslagen syftar till att skapa incitament för de företag som berörs att följa lagstiftningen. Vidare syftar förslagen till att bidra till en mer rättvis konkurrens på marknaden genom att överträdelse av de aktuella skyldigheterna får konsekvenser för de företag som inte följer dem. Även om miljöstraffansvar eller i förekommande fall böter är låga i förhållande till de större företagens omsättning, skapar sådana konsekvenser ändå incitament att företagen vidtar åtgärder för att inte riskera sanktioner vid en kontroll. Avsikten är att sådana straff eller sanktioner sätts i nivå med eller överstiger de kostnader som företaget skulle behöva betala för att exempelvis ta fram en korrekt märkning.

Förslagen kommer att ha negativa ekonomiska konsekvenser för de kontrollobjekt som åläggs straffansvar eller sanktionsavgift. Själva syftet med förslagen är att kontrollobjekt som begår överträdelser ska drabbas av en ekonomisk sanktion. De berörda företag som följer skyldigheterna kommer inte att drabbas av några negativa konsekvenser med anledning av förslagen.

Överträdelse av reklambestämmelsen föreslås medföra en miljöstraffansvar på 10 000 kr. I ett ärende om miljöstraffansvar ges företaget möjlighet att yttra sig innan beslut fattas. I de fall företaget väljer att skicka in ett yttrande medför det en

tidsåtgång på några timmar, varför en kostnadsuppskattning sätts till ungefär 5 000 kr. Om företaget överklagar beslutet om miljöstraffsavgift medför det ökade kostnader för tidsåtgång och eventuellt juridiskt ombud. Bedömningen är att det i normalfall handlar om ett antal timmar, varför en kostnadsuppskattning sätts till mellan 5 000 – 10 000 kronor. Mer omfattande överträdelser innebär en större tidsåtgång. Vidare tillkommer kostnader för företag som överklagar och väljer att anlita ett juridiskt ombud. Här beror tidsåtgången, och i slutändan kostnaden, på vilken överträdelse det handlar om och till hur många instanser som ärendet överklagas.

När det gäller den föreslagna straffregleringen i miljöbalken avseende överträdelse av krav avseende påfyllningsstationer, lämna märkningsuppgifter på annat sätt samt tillhandahållande av ämnen och blandningar via distansförsäljning, riskerar företag som inte följer bestämmelserna att dömas för brott till böter eller fängelse upp till två år, beroende på förseelsens omfattning. En företagsbot varierar mellan 5 000 – 10 000 000 kronor. Verksamheter som berörs av förslagen omfattas redan idag av denna risk genom att överträdelse av flera krav i CLP-förordningen redan är straffsanktionerade. Förändringen är att de nu riskerar påföljder vid överträdelse av de nya krav som införs i förordningen. Vidare tillkommer kostnader för verksamheterna kopplade till medverkan i exempelvis förundersökningar. Bedömningen är att det i normalfallet handlar om ett antal timmar per ärende, varför en kostnadsuppskattning sätts till mellan 5 000 – 10 000 kronor. Mer omfattande överträdelser innebär en större tidsåtgång. Vidare tillkommer kostnader för företag som överklagar och väljer att anlita ett juridiskt ombud. Här beror tidsåtgången, och i slutändan kostnaden, på vilken överträdelse det handlar om och till hur många instanser som ärendet överklagas.

Sammanfattningsvis kan konstateras att företag och verksamheter riskerar att straffas om de efter kontroll konstateras ha begått överträdelse av bestämmelser som omfattas av de föreslagna sanktionerna. Detta ger i sig incitament att bättre följa kraven och att mer likvärdig konkurrens skapas inom EU. Bedömningen är att berörda företag kan bli avskräckta av den kostnad som är förknippad med sanktionsbestämmelserna och enbart risken för sanktionsåtgärder utgör ett incitament både för det egna företaget och dess konkurrenter att följa kraven. Den kriminalisering som nu föreslås motsvarar till viss del vad som redan gäller för brott mot liknande redan gällande regler.

Kriminalisering syftar till att de materiella bestämmelserna ska följas. Effektiva och avskräckande straff för brott mot de viktigaste reglerna är en förutsättning för sund konkurrens. För att de materiella reglerna ska fungera bör det vara kostsamt att inte följa reglerna. Det är särskilt viktigt för de företag som faktiskt följer

skyldigheterna i CLP-förordningen. Genom att följa reglerna undviker företagen de kostnader det innebär att bryta mot bestämmelserna. Vidare bör marknadens aktörer som berörs av regleringen på sikt anpassa sig och följa lagstiftningen, se konkurrens fördelar och därigenom påverkas positivt.

7.6.2 Konsekvenser för kommuner och länsstyrelsen

Kommuner och länsstyrelsen bedriver redan idag tillsyn inom det berörda området. Att få tillgång till ytterligare verktyg för att förmå verksamhetsutövare att följa den ändrade lagstiftningen är positivt. För att bilda sig en uppfattning om hur stora kostnadsmässiga konsekvenser det kan tänkas bli för kommuner och länsstyrelsen behöver man uppskatta antalet ärenden inom det sanktionerade området och kostnaderna per ärende. Antalet ärenden det skulle kunna handla om beror på en rad osäkra faktorer. Det är bland annat kopplat till verksamhetsutövarnas regelefterlevnad generellt, tillsynsmyndigheternas kontrollområde, inriktning, tillsynsfrekvens och förmåga att upptäcka bristande överensstämmelse.

Vad gäller identifierade brister inom tillsyn av CLP-förordningen finns följande uppgifter.

Inom ramen för kommunernas kontroll de senaste två åren identifierades brister avseende *Klassificering*: 1 % (18/1784), *Märkning*: 4,5 % (565/13073) och *Förpackning*: 2,5 % (71/2724)²⁵ av granskade produkter.

För 2024 beslutade kommunerna om 85 miljöstraffavgifter och 8 åttalsanmälningar avseende överträdelser av krav i CLP-förordningen.

Tillsynen i sig finansieras via avgifter med kostnadstäckning. Däremot är bedömningen att vissa administrativa kostnader för kommuner och länsstyrelsen initialt kommer att öka med anledning av fler straffsanktionsärenden som behöver administreras. Vidare kan kostnaderna för utbildning och information initialt öka externt och internt. Samtidigt finns en möjlighet att ta ut avgift för arbetet med tillsyn, där till exempel arbetet med att ta fram en åttalsanmälan ingår. För både straffsanktionsärenden och för miljöstraffavgift gäller att kommunerna behöver lägga tid på administrationsuppgifter. Det handlar bland annat om att skriva åttalsanmälan, delta i förhör och hantera yttranden.

Efter några år av tillsyn inom området är bedömningen att berörda verksamheter anpassat sig till de nya kraven och de administrativa kostnaderna för att hantera straffsanktionsåtgärderna minskar. Sammantaget kan det antas att kommuner och länsstyrelsen behöver tillskjuta medel för verksamheten under en övergångsperiod.

²⁵ Uppgifterna om brister avseende förpackningskrav avser endast året 2024.

7.6.3 Staten

Berörda statliga myndigheter är Kemikalieinspektionen, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, Kammarkollegiet, Kronofogdemyndigheten och mark- och miljödomstolarna.

I Kemikalieinspektionens tillsynsverksamhet finns kostnadshistorik över dess verksamhet, samt uppgifter om antal ärenden inom tillsynsområdet. Vilka kostnadsökningar som myndigheten får beror på ett antal faktorer, exempelvis hur information och vägledning om regelförändringarna i CLP-förordningen sprids till berörda branscher, och specifikt hur de informeras om sanktioner. Genom aktiva och proaktiva insatser kan regelefterlevnaden öka utan att behöva använda sanktionsmöjligheterna, ibland kan det vara tillräckligt att risken för sanktion finns. Antalet ärenden det skulle kunna handla om beror på en rad osäkra faktorer. Det är bland annat kopplat till verksamhetsutövarnas regelefterlevnad generellt, tillsynsmyndigheternas kontrollområde, inriktning, tillsynsfrekvens och förmåga att upptäcka bristande överensstämmelse.

När det gäller Kemikalieinspektionens tillsynsverksamhet kan det konstateras att de två senaste åren hittades det brister kopplat till CLP-förordningen när det gäller områdena *Klassificering*: 19 procent (123/647), *Märkning*: 50 procent (381/720) och *Förpackning*: 18 procent (80/451) av granskade produkter.

För 2024 beslutade inspektionen om 16 miljöstraffsavgifter och 78 åtalsanmälningar (det rör även andra rättsakter än CLP-förordningen). Myndighetens tillsynskostnader inom operativ tillsyn av kemiska produkter uppgick till ca 18 miljoner kronor totalt föregående år.²⁶ För ärenden avseende både straffsanktion och för miljöstraffsavgift gäller att myndigheten behöver lägga tid på administrationsuppgifter. Det handlar om att skriva åtalsanmälan, delta i förhör, hantera yttranden och så vidare.

Om vi antar att regelefterlevnaden är ungefär i nivå med de historiska rapporterna väntas antal ärenden per år öka. Tillsynen i sig finansieras via avgifter och anslag. Däremot är bedömningen att vissa administrativa kostnader för Kemikalieinspektionen initialt kommer att öka med anledning av fler sanktionsärenden som behöver administreras.

När det kommer till konsekvenser för Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och mark- och miljödomstolarna handlar det främst om ökad ärendehantering och viss kompetensutveckling, det vill säga kostnadsökningar. Ärendetyperna är likartade de som myndigheterna redan hanterar, men antalet ärenden förväntas öka,

²⁶ Kemikalieinspektionens årsredovisning 2024, s. 53.

åtminstone under en initial period om några år. Därefter väntas ärendemängden minska. Eftersom det är svårt att uppskatta mängden ärenden kan ingen annan bedömning göras än att kostnader för myndigheterna initialt ökar och att dessa avtar efter några år. Detta antagande baseras på bedömningen att det tar några år innan marknadens aktörer anpassat sig och uppfyller kraven i CLP-förordningen.

Gällande mark- och miljödomstolarna, där överklagande av beslut enligt miljöbalken handläggs, tas inte någon avgift ut för att avgöra ett överklagande och det går inte heller i normalfallet att få ersättning för rättegångskostnader. Ett ökat antal ärenden behöver alltså hanteras inom det anslag som finansierar denna verksamhet.

De senaste tre åren har Åklagarmyndigheten som medelvärde en beslutstid om ca 15 dagar för att avgöra miljöbrott. Vidare tillkommer en förundersökningstid. Total genomströmningstid för ärenden har de senaste åren varit ca 170 dagar i medelvärde.²⁷ Verksamheten finansieras via anslag och ett initialt ökat antal ärenden med anledning av den förändrade lagstiftningen får antas inrymmas befintligt anslag.

Kammarkollegiet, som hanterar indrivning av miljöstraffavgifter, kan initialt också belastas av högre administrativa kostnader med anledning av fler ärenden. Miljöstraffavgifter betalas till Kammarkollegiet enligt särskild betalningsuppsägning. Kostnaderna kan initialt öka för hantering samt utbildning och information externt och internt.

En annan omständighet av betydelse är hur många som frivilligt betalar avgiften. Om inte hela beloppet betalas i rätt tid lämnas ärendet över till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Kronofogdemyndigheten tar ut en grundavgift om 600 kr som måste betalas utöver det beslutade beloppet enligt 6 § i förordningen (1992:1094) om avgifter vid Kronofogdemyndigheten. Kronofogdemyndighetens åtgärder kan medföra en betalningsanmärkning. Även Kronofogdemyndigheten kan initialt belastas av högre administrativa kostnader med anledning av fler ärenden.

7.6.4 Konsekvenser för hushåll

Bedömningen är att allmänheten i allt väsentligt påverkas positivt av förslagen. Förslagen gällande sanktioner och straff bör ge ökad regelbundenhet. Detta gynnar konsumenter som använder ämnen och blandningar. Med de nya reglerna ges konsumenterna nödvändig information både i pappersformat och i digitalt format. Detta oavsett om de köper produkterna i affärer, i bulk eller på nätet.

²⁷ Åklagarmyndighetens årsredovisning 2024, s. 112.

Bättre konkurrensförhållanden på marknaden kan därtill bidra till en prissättning av ämnen och blandningar som även konsumenterna kan dra nytta av. Hur stor denna effekt blir beror på eventuella prisjusteringar med anledning av regleringen i sig.

7.6.5 Sammanställning av bedömda konsekvenser på kort och medellång sikt

Verksamhet	Kort sikt	Medellång sikt	Kommentar
Berörda företag	(-)	(+)	Initialt ökade kostnader för företag som inte följer lagstiftningen. Efter några år är bedömningen att de flesta har anpassat sig och kan dra fördelar av till exempel mer lika villkor och bättre konkurrensförutsättningar.
Kommuner och länsstyrelsen	(-)	(+)	Initialt ökade kostnader för tillsyn, ärendehantering och hantering av sanktionsåtgärder. Efter några år är bedömningen att verktygen (sanktionsmöjligheterna) i sig minskar arbetet med sanktionsåtgärder och därmed kostnaderna.
Staten	(-)	(+)	Initialt ökade kostnader för information, tillsyn, ärendehantering och hantering av sanktionsåtgärder. Efter några år är bedömningen att verktygen (sanktionsmöjligheterna) i sig minskar arbetet med sanktionsåtgärder och därmed kostnaderna för staten.
Hushåll	(+)	(+)	Bedömningen är att hushåll enbart har positiva konsekvenser av förslaget i form av bättre hälsa och miljö.

7.6.6 Konsekvenser för övriga aktörer

Inga konsekvenser har identifierats för några övriga aktörer.

7.6.7 Miljömässiga konsekvenser

Kemikalielagstiftningen är ett viktigt styrmedel för att nå miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö*. Kraftfulla och effektiva sanktioner är ett av styrmedlen i det arbetet. Framgångsrika åtgärder kommer att påverka såväl människors hälsa som miljön i positiv riktning. Förslagen till sanktion för överträdelse av nya krav i CLP-förordningen är effektiva och avskräckande, och bidrar därmed till förbättrade möjligheter att nå miljö kvalitetsmålet.

7.7 Tidpunkt för ikraftträdande

Förslagen bör träda i kraft den 1 juli 2026 mot bakgrund av att kraven i CLP-förordningen träder i kraft detta datum.

7.8 Behov av informationsinsatser

Det bedöms inte finnas behov av särskilda informationsinsatser utöver den information som förväntas ges av ansvariga kontrollmyndigheter.

7.9 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Bedömningen är att förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU. Förslagen har sin grund i CLP-förordningen. De föreslagna ändringarna går inte utöver de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU.

7.10 Utvärdering av förslagen

Sverige måste införa sanktioner för fall av underlåtelse att följa kraven i CLP-förordningen. Det är relevant att följa utvecklingen inom regelefterlevnaden, förslagsvis efter 5 år. Vidare är en jämförelse mellan hur kraven efterlevs beroende på om det kopplas straffansvar respektive miljöstraffavgift till överträdelse intressant utifrån perspektivet utvärdering av val av optimal sanktionsmodell. Generellt bör översyn och omprövning av sanktionerna göras om det visar sig att regelefterlevnaden inte ökar i önskad omfattning under den studerade perioden.

I en sådan utvärdering är det viktigt att även inkludera hur grundkraven i förordningen är ställda, är de lämpliga, relevanta och möjliga att följa eller finns det brister i den lagstiftningen som gör det problematiskt för marknaden att följa bestämmelserna. Vägledningar, tillsynsstrategier, andra styrdokument eller information som gör att tillsyn, tillämpning och eventuella påföljder hanteras lika är viktiga pusselbitar i en sådan utvärdering. Det kan även vara bra att sätta upp förväntansbilder i utvärderingsplanen. Ett sätt att göra det är visa på hur en förväntad utveckling ser ut.

I arbetet med utvärderingen är det viktigt att samla och involvera samtliga berörda, företrädare för bransch, ansvariga nationella och lokala eller regionala myndigheter.

8 Bilaga 3 – Tabell över myndighetsföreskrifter som hänvisar till CLP-förordningen

8.1 Arbetsmiljöverket

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
AFS 2023:2 Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om planering och organisering av arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar	Punkt 4 i bilaga 1 samt punkt 6 - 7 i tabell 1, bilaga 2.	Hänvisningar till klassificering enligt CLP-förordningen.
AFS 2023:5 Arbetsmiljöverkets föreskrifter om produkter – tryckbärande anordningar	9 §	Hänvisning till artikel 2.7 och 2.8, samt klassificering enligt CLP-förordningen.
AFS 2023:10 Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om risker i arbetsmiljön	7 kap. 3 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
	7 kap. 25 §	Hänvisning till märkning enligt CLP-förordningen.
	7 kap. 27 §	Hänvisning till märkning enligt CLP-förordningen.
	8 kap. 4 §	Hänvisning till märkning med vissa faroangivelser enligt CLP-förordningen.
	8 kap. 7 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
	8 kap. 11 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
	8 kap. 12 §	Hänvisning till märkning med vissa faroangivelser enligt CLP-förordningen.
	8 kap. 13 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
	9 kap. 5 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
10 kap. 44 §		

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
AFS 2023:11 Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning	9 kap. 15 §	Hänvisning till faropiktogram enligt CLP-förordningen.
	9 kap. 17 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
	9 kap. 24 §	Hänvisning till definition i CLP-förordningen.
	9 kap. 25 §	Hänvisning till artikel 2.7 och 2.8, samt klassificering enligt CLP-förordningen.
	9 kap. 32 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
AFS 2023:15 Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om medicinska kontroller i arbetslivet	9 kap. 33 §	Hänvisning till gas som är instabil gas enligt CLP-förordningen.
	4 kap. 1 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
	5 kap. 1 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.

8.2 Boverket

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
BFS 2011:6 Boverkets byggregler - föreskrifter och allmänna råd	Punkt 6.11	Hänvisning till att regler för kemiska ämnen och blandningar finns i CLP-förordningen.

8.3 Folkhälsomyndigheten

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
HSLF-FS 2016:45 Folkhälsomyndighetens föreskrifter om rapportering av ingredienser i tobaksvaror, årlig rapportering om marknadsundersökningar m.m. och utökad rapporteringsskyldighet samt anmälan och rapportering av nya tobaksvaror	2 kap. 2 §	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.

8.4 Kemikalieinspektionen

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer	1 kap. 2 §, 3 kap. 14 och 17 §§, 4 kap. 2 §	Hänvisning till klassificering och märkning enligt CLP-förordningen.
	12 kap. 1, 7 och 8 §§	Uppgift till Giftinformationscentralen

8.5 Läkemedelsverket

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
HSLF-FS 2022:16 Läkemedelsverkets föreskrifter om tatueringsfärger	7 och 9 §§	Krav på vissa kontaktuppgifter om det inte redan följer av CLP-förordningen samt hänvisning till märkningskrav i CLP-förordningen.

8.6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
MSBFS 2022:4 om transport av farligt gods på järnväg (RID-S 2023)	Punkterna 2.2.61.1.14 och 2.2.9.1.10.5 i bilaga 1.	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
MSBFS 2022:3 om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S 2023)	Punkterna 2.2.61.1.14 och 2.2.9.1.10.5 i bilaga A.	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
MSBFS 2018:1 om aerosolbehållare	4 §	Tillägg till CLP-förordning avseende aerosolbehållare.
	Punkt 2.2	Hänvisning till märkning enligt CLP-förordningen.
MSBFS 2018:13 föreskrifter och allmänna råd om hantering av ammoniumnitratemulsioner, -suspensioner och -geler (ANE)	4 kap. 1 § och bilaga 1	Hänvisning till faropiktogram enligt CLP-förordningen.
MSBFS 2020:1 föreskrifter om hantering av brandfarlig gas och brandfarliga aerosoler	2 kap. 11 § och bilaga 2	Hänvisning till faropiktogram enligt CLP-förordningen.

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
MSBFS 2013:3 föreskrifter om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor	2 kap. 1 § 7	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.
MSBFS 2019:1 föreskrifter och allmänna råd om hantering av explosiva varor	9 kap. 29 §, 10 kap. 14 § och bilaga 9	Hänvisning till piktogram enligt CLP-förordningen.
MSBFS 2023:2 hantering av brandfarliga vätskor	2 kap. 7 § och bilaga 2	Hänvisning till piktogram enligt CLP-förordningen.
MSBFS 2010:4 föreskrifter om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor	3 kap. 2 och 4 §§	Hänvisning till klassificering enligt CLP-förordningen.

8.7 Naturvårdsverket

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
NFS 2018:11 om yrkesmässig lagring och behandling av elavfall som omfattas av producentansvar	Punkt 13 i bilaga A.	Hänvisning till beskrivning av elfasta keramiska fibrer i CLP-förordningen.

8.8 Transportstyrelsen

Föreskrift	Bestämmelse	Påverkan på reviderade CLP-förordningen
TSFS 2011:91 föreskrifter och allmänna råd om arbetsmiljö på örlogsfartyg	6 kap. 5 § och bilaga 2 avseende vissa riskfyllda arbetsuppgifter som är förbjudna	Hänvisning till faroangivelser i CLP-förordningen samt till KIFS 2017:7 angående faroklasser.

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress

Löfströms Allé 5, 172 66 Sundbyberg
kemi@kemi.se

www.kemikalieinspektionen.se

KEMI
Kemikalieinspektionen